

مهارتهای نــرم

ترجمه: هلیا رنجبر

ویراستار: فاطمه فلاحی

طراحی و گرافیک: حمیدرضا منتظری

آدرس: تهران/ خیابان شانزده آذر/ خیابان ادوارد براون/ شماره پانزده/ مرکز مشاوره دانشگاه تهران

نوبت چاپ: چاپ اول/ مردادماه ۱۴۰۰

تيراژ: الكترونيكي

Υ	مهارتهای نرم
۵۱	تحول شخصیت
٣١	مهارتهای ارتباطی
۵٩	ارتباط بین فردی
۶۹	تیم سازی
	مدیریت زمان
۹۳	مهارتهای ارائه دادن
99	کنترل استرس
1111	مهارتهای تفکر
119	حل مسئله
147	تصمیم گیری
١٣٧	مکاتبات استخدامی
lkd	آداب معاشرت در محل کار

برای رفتن به صفحه مورد نظر روی خط فهرست کلیک کنید. برای بازگشت به این صفحه روی آیکون بالای صفحه 🕢 کلیک کنید

مهارتهای نــــرم

مهارتهای نرم

پیشگفتار

یکی از چالشهای پیشرو جوامع مختلف، دانش آموختگانی هستند که فاقد مهارت لازم در رویارویی با مسائل زندگی هستند که همین امر آنان را در مواجهه با مشکلات روزمره و مقتضیات آن آسیبپذیر نموده است. بنابرایی کسب دانش مهارتهای نرم که در سالهای اخیر محور فعالیت بسیاری از دانشگاههای معتبر جهان قرار گرفته، از اهمیت ویژهای برخوردار است.

دانشـجویان و فـارغ التحصیلان برای رسـیدن به شـغل و پذیـرش مسـئولیتهای تخصصـی جامعـه عـلاوه بـر داشـتن تواناییهـای ذهنـی، فیزیکـی و سـطح تحصیلات، نیازمند کسـب دانش مهارتهایـی همچـون تفکـر سـاختاریافته و نقـاد، مهارتهـای مذاکـره، مدیریـت تعـارض و همدلـی هسـتند کـه نقـش تعییـن کننـدهای در موفقیـت حرفـه ای و تعامـلات فـرد بـازی میکننـد.

نظـر بـه اینکـه دانشـجویان از جملـه افـرادی و هسـتند کـه تحـت تاثیـر آسـیبهای فـردی و اجتماعـی ناشـی از عـدم آگاهـی از مهارتهـای نرم

قـرار دارنـد آمـوزش ایـن مهارتها موجـب تقویت نگـرش و ارزشهـای مثبت در فرد شـده و در نتیجه مانـع بروز مشـکل و باعـث ارتقاء بهداشـتروانی در جامعـه میگـردد.

امید است این مجموعه به توانمندسازی شخصی، ارتقاء عملکرد تحصیلی، تسهیل روند آموزش، لذت بردن از یادگیری، توانایی حل مسئله، توانایی به عهده گرفتن مسئولیتهای زندگی واقعی، تقویت روحیه مدنی مشارکت جویانه و بهرهمندی از یک زندگی سالم فردی و اجتماعی در دانشجویان نقش مؤثری ایفا نماید. در پایان جا دارد از زحمات خانم هلیا رنجبر و فاطمه فلاحی جهت تهیه این مجموعه ارزشمند قدردانی نمایم.

حمید پیروی

رئیس مرکز مشاوره دانشگاه تهران تابستان ۱۴۰۰

مقدمه

اکثر سازمانها به دنبال این هستند تا افرادی که در آنجا مشغول به کار میباشند دارای تواناییهای مشخصی بوده و موجب بالا رفتن بهرهوری سازمان شوند. به طور مثال، عکاسان باید بدانند که تنظیمات دوربین و غکاسان باید بدانند که تنظیمات دوربین و نور محیط چگونه بر عکسی که میگیرند تاثیرگذار است یا برنامه نویسان کامپیوتر لازم است بدانند چگونه از زبانهای مختلف برنامهنویسی استفاده کنند. به این نوع برنامهنویسا، مهارتهای سخت یا فنی گفته میشود که افراد برای یادگیری آنها معمولاً می شرکت میکنند.

شـما بـرای اینکـه در هـر حرفـهای مشـغول بـه کار شـوید، نیــاز بـه مهارتهایــی داریـد کـه بــه آنهـا مهارتهـای نــرم گفتــه میشـود (اغلـب اوقــات بـه آنهـا مهارتهـای نــرم، برخــلاف گفتــه میشــود). مهارتهــای نــرم، برخــلاف مهارتهــای سـخت (ماننــد توانایــی فنــی) تأثیــر زیــادی بــر رشــد شـخصیت کارکنــان دارد. امــروزه ســازمانها بــه ایــن نتیجــه رسـیده انــد امــروزه ســازمانها بــه ایــن نتیجــه رسـیده انــد

که توسعه حرفهای کارمندان نقش کلیدی در حفظ رابطه با مشتریان، تامین کنندگان، همکاران و تشکیل یک کسب و کارموفق دارد. با این حال مهارتهای نیمتند بلکه برای مهارتهای سخت یا فنی نیستند بلکه مکمل یکدیگرند و به افراد دارای مهارتهای خود را فنی کمک میکنند تا استعدادهای خود را شکوفا کنند.

بهتـراسـت مهارتهـای نـرم هرچـه زودتـر آموختـه شـوند و توسـعه پیـدا کننـد. آموختـن ایـن مهارتهـا بایـد حداکثـر از دوران کارشناسـی شـروع شـود. امـروزه شـرکتها در زمـان مصاحبه چنـدان نگـران دانـش فنـی و عمــق دانـش مصاحبـه شـوندگان نیسـتند؛ آنهـا میداننـد کـه میتـوان پیچیدهتریـن تکنولوژیهـا را بـه کارمنـدان آمـوزش داد و بـه ایـن موضـوع آگاهند کـه مهارتهـای نـرم، بسـیار سـخت آموختـه می،شـوند.

مهارتهای نرم چه هستند؟

مهارتهای نرم، ویژگیهای شخصیتی هستند که ما از آن برخوردار هستیم. به طور کلی شامل نگرشها، عادات و چگونگی تعاملات ما با دیگران میشوند. به عبارتی دیگر، مهارتهای نرم به توانایی فرد در برقرای ارتباط با دیگران اشاره میکند تا وی و سایرین را جهت برقراری ارتباط به صورت نوشتاری، گفتاری و سبکهای دیگر توانمند سازد.

یونیسـف این مهارتهـا (مهارتهـای زندگی) را به شـکل زیــر تعریـف میکند:

تغییــر رفتــار یــا رویکــردی بــرای بهبــود رفتارمیباشــد کــه تعــادل را در ۳ حــوزه <mark>دانــش، نگـــرش و مهارتهــا ایجــاد میکنـــد.</mark>

مهارتهای نرم شامل تواناییهای روانیاجتماعی و مهارتهای بین فردی میباشد
که به افراد کمک میکند مشکلاتشان را حل
کنند، تفکر نقاد داشته باشند، روابط موثری
با دیگران برقرار کنند و روابط سالمی بسازند،
ویژگیهای رهبری و تیمسازی را نشان دهند،
زمان خود را مدیریت کنند، استرس و فشارهای
زندگی را به شیوهای کارآمد مهار کنند.

اساساً دو نـوع مهارت وجـود دارد، مهارت اول در ارتباط با فکـر کـردن اسـت و بـه آن مهارت تفکـر نامیـده میشـود و دیگـری مهارتی اسـت که بـه تعامـل بـا دیگـران اشـاره دارد و آن را مهارت اجتماعـی مینامنـد. مهارتهـای تفکـر در سـطح فـردی هسـتند و مهارتهـای اجتماعـی شـامل مهارتهـای بیـن فـردی میشـوند، ترکیبـی از این دو مهارت بـرای دسـتیابی به تغییر رفتـار و مذاکره بـه شـیوهای موثـر مـورد نیاز اسـت.

ضرورت مهارتهای نرم

مهارتهای نرم به ما این امکان را میدهد تا از دانش و تواناییهای فنی خود به طور کارآمد و موثر استفاده کنیم. آنها روش تعاملات ما با رئیس، همکاران و مشتریانمان را بهبود میبخشند. آنها به ما اجازه میدهند تا کارهایمان را به موقع انجام دهیم و بر روی احساس ما نسبت به شغلمان و اینکه دیگران ما را چگونه میبینند، تاثیر دارند.

در نتیجه درخواست و تکیه بـر مهارتهاینرم
به علـت تغییـرات مـداوم در محیـط کار، بـازار
مشـتری مـدار، فنـاوری مبتنـی بـر داده و جهانـی
شـدن رو بـه افزایـش اسـت.

توسعه مهارتهای نـرم در ایـن بـازار حائـز اهمیـت اسـت زیـرا رقابت شـدیدی برای بسـیاری از پسـتهای سـازمانی وجـود دارد. توانایـی ارتقـا و اسـتفاده از مهارتهای نـرم میتوانـد بیـن افراد موفـق برای کسـب پسـتهای سـازمانی و دیگران تفـاوت ایجـاد کند.

پیش از این تمرکز مدیران بر روی مهارتهای فنی سخت بود، تاکید براین بود که مهارتهای فنی برای اجرای موثر کارها، ضروری هستند. اما اکنون هر نوع شغلی که به آن فکر کنید شما را به داشتن ویژگیهای شخصیتی خاصی ملزم میکند. علاوه براین نکته مهم دیگر این است که مهارتهای نرم، به حرفههای مختلف قابل که مهارتهای نرم، به حرفههای مختلف قابل انتقال است. با این حال اگر شما شغل خود را عوض کنید احتمالا باید دوباره به دانشگاه بروید تا مهارتهای فنی جدیدی بیاموزید، در حالیکه تا مهارتهای فنی جدیدی بیاموزید، در حالیکه همیشه میتوانید از مهارتهای نرم استفاده کنید زیرا آنها در ابعاد مختلف قابل استفاده هستند.

کسب و کارهای امروزی با انسانها بیشتر سرو کار دارند و همچنین به ارتباطات و ارائه ایدهها به بهترین و تاثیر گذارترین روش تاکید دارند. مهارتهای نــــرم

تحول شخصیت

شخصیت چیست؟

شخصیت عبارت است از سبک نگرش ما به مسائل، احساسات و رفتارها. شخصیت کلیت وجودی یک فرد است که صفات دیگر را نیز در بر میگیرد.

شخصیت شامل موارد زیر میشود:

صفات شخصیت:

درستکاری: صداقت یک فرد در تعامل با دیگران، وفاداری به اعتقادات، سیستمهای ارزشی وغیره. پذیرش: پذیرش افرادی که فرد با آنها در تعامل است. نظم: به رویکرد منضبط فرد به زندگی و کار اشاره دارد. تعهد: به ملزم شدن فرد نسبت به موفقیتهای شخصی و اهداف گروه، اشاره دارد.

صفات رفتاری:

مهارتهای بین فردی: به روشهای برقراری ارتباط فرد با دیگران و تداوم روابط اطلاق میشود.

مهارتهای ارتباطی: به راههای نوشتاری، گفتاری، شنیداری و استفاده از زبان بدن در تعامل فرد با دیگران، اشاره دارد.

مدیریت تیم: به نقش موثـری اشـاره دارد که فرد با آن توانایی سـاختن و مدیریت یک تیم را نشـان

میدهدتا به اهداف تعیین شده اش برسد. مدیریت استرس: به توانایی حفط آرامش در یک موقعیت استرس زا، شناسایی عوامل استرس زا و پیدا کردن راه حل برای کاهش آن اشاره دارد.

نگرش:

- نگرش مثبت: توانایی داشتن دیدی مثبت در مواجهه با مشکلات و موقعیتهای دشوار و امتحان کردن ایدههای مختلف در زمان مواجه شدن با موانع.
- موقعیت برد برد: توانایی مذاکره و متقاعد کردن طرف مقابل برای دستیابی به یک هدف قابل قبول برای مشکل و ساخت یک موقعیت برد- برد برای هر دو طرف مذاکره.
- ازیاد نبردن هدف: توانایی متمرکز کردن ذهن بر هدف نهایی و دوری از مشکلات متنوعی که ممکن است بر سر راه قرار بگیرد.

انواع تیپهای شخصیتی

افراد تیپهای شخصیتی متفاوتی دارنـد. بعضـی از آنهـا بـه شـرح زیـر اسـت:

افراد کمال گرا: آنها هرگز راضی نمیشوند مگر وقتی که به سطح کمال برسند. بعضی

اوقات این افراد فراموش میکنند که چیزی وجود ندارد که بتواند کاملا عالی باشد، معمولا برای خود و کسانی که با آنها کار میکنند منبع استرس هستند، نمی توان آنها را به طور قطع مورد انتقاد قرار داد برای اینکه می خواهند به عالی ترین سطح برسند و نتایج عالی بگیرند.

افراد یاری رسان: آنها همیشه میخواهند به دیگران کمک کنند با راهنمایی کردن، مشورت دادن، منابع و غیره

افراد خیال پرداز: آنها برخی اوقات رؤیا پرداز نامیده میشوند و به ایدههای نوآورانهای فکر میکنند، گاهی دیگران آن ایدهها را غیرعملی میدانند اما بعضی اوقات عجیب ترین ایدهها میتوانند به طرح یا محصولی جدید منجر شوند.

افراد، کسانی هستند که مصمم هستنند تا به چیزی که برای آن برنامه ریزی کرده اند برسند. آنها از حداکثر ظرفیت خود استفاده میکنند و نسبت به کار خود تعهد نشان میدهند و در نهایت به هدف خود میرسند.

افراد جرأتمند: این افراد در هیچ موقعیتی نه پرخاشگرند و نه منفعل. آنها ترجیح میدهند از حق خود دفاع کنند، به حقوق دیگران احترام بگذارند و توانایی ذاتی برای قانع کردن دیگران را دارند.

افراد پرسشگر: آنها افراد شکاکی هستند که نظرات، رفتار، ایده ها، روش انجام کارها و ... را زیر سوال میبرند و اکثرا از نتیجه نیز راضی نمی شوند. دیگران معمولا این گونه افراد را درک نمیکنند و به آنها به چشم مانعی در ییشبرد کارها مینگرند.

افراد ماجراجو: آنها حاضرند خطر را بپذیرند تا به اهدافشان برسند. هیچ خطری برای آنها بزرگ نیست و به تجربیات با روحیه ماجراجویانه نگاه میکنند.

افرادمشاهدهگران فوقالعادهای نسبت به دیگران و اتفاقات اطرافشان هستند. آنها به طرز آشکار و بعضی اوقات نامحسوس افراد، رویدادها، اتفاقات، محیط و ... را وارسی و تحلیل میکنند. و گاهی اوقات منبع خوبی برای اطلاعاتی هستند که سایر افراد متوجهشان نمیشوند.

افراد صلحجو: آنها از مواجهه با موقعیتهای پرتنش اجتناب میکنند و همیشه تلاش میکنند و همیشه تلاش میکنند. میکنندبین طرفیناختلاف،صلحایجادکنند. ما نمیتوانیم بگوییم که هر فرد میتواند در یکی از این دستهها طبقهبندی شود در اغلب اوقات در افراد ترکیبی از ویژگیهای بالا مشاهده میشود. ممکن است یک ویژگی شخصیتی خاص دریک فرد غالب باشد و در یک فرد صفت شخصیتی دیگر. شما کدام یک از این موارد هستید؟ به آن فکر کنید.

تحول شخصیت

تحـول شـخصیت به معنـی بهبود وجهـه درونی و بیرونـی فرد بـرای به وجـود آوردن تغییری مثبت در زندگـی اسـت. هـر فـرد شـخصیتی دارد کـه میتوانـد دوباره شـکل بگیرد یا توسـعه داده شـود.

اهمیت تحول شخصیت:

همواره براهمیت تحول شخصیت افزوده میشود. زیـرا بـه افـراد ایـن امـکان را میدهـد تا بـر روی دیگران تاثیـر خوبی بگذارند. بـه آنها کمک میکنـد تـا روابـط را بسـازند و توسـعه دهنـد و در حرفـه خـود پیشـرفت کننـد. بعضـی افـراد بهطـور

ذاتی شخصیتی کاریزماتیک دارند، در حالی که بقیه ممکن است شنونده یا نصیحت کننده خوبی باشند. این قضیه مهم است که افراد نقاط قوت خود را تقویت کنند، نقاط ضعف خود را بشناسند و تلاش کنند آنها را بهبود بخشند. رشد شخصیت ابزاری است که به افراد کمک میکند تا متوجه شوند تواناییها و نقاط قوتشان آنها را به فردی موفق و شادتر تبدیل میکند.

عناصر تحول شخصيت

عناصر زیر برای رشد شخصیت حیاتی هستند:

- 💻 خود آگاهی
- هدف گذاری
  - خلاقىت
    - نوآوری
- ارزشهای انسانی

خودآگاهی

خودآگاهی شامل شناخت خود ویژگیهای شخصیتی، نقاط قوت و ضعف و علائق میشود. توسعه دادن خود آگاهی میتواند به شما کمک کند متوجه شوید که چه زمانی تحت فشار و استرس هستید و در اکثر مواقع پیش نیاز ارتباط موثـر همچنین کسـب توانایی همـدردی با دیگران اسـت. شـما باید بـه جنبههـای زیر فکـر کنید:

خود پنداره:

نگرش: به زندگی، مردم و کار

اعتقادات: سیاسی، اخلاقی

ارزشها: اخلاقی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، جامعه

خود انگاره:

اینکه شما چگونه خود را میبینید بسیار اهمیت دارد. همچنین نیاز دارید بدانید دیگران چه تصویری از شما دارند، به این منظور شما باید بدانید که چند "**خود**" دارید و از هرکدام چگونه مراقبت میکنید.

خود جسمانی:

بدن: شما فقط یک جسم دارید پس از آن مراقبت کنید. متعلقـات: شـما بایـد حواسـتان را جمـع کنیـد تـا تمـام متعلقاتتـان را در وضعیتـی عالـی نگـه دارید، ماننـد تلفـن همـراه، دوچرخـه، کتابهـا و ...

خانه: مکانی است که شما و اعضای خانواده تان درآن زندگی میکنید و با یکدیگر در تعامل هستید. پس نیاز است اطمینان حاصل کنید که محیطی امن و قابل اتکا باشد.

خود اجتماعی:

تعامل با دیگران: ارتباط با خانواده، دوستان، همکاران، همسایهها و ... باید موثر و پایدار باشد.

روابط با دیگران: مرزهای واضح و تـوام با احترام، بـرای روابطتـان چـه در سـطح اجتماعـی و چـه در سـطح حرفهای ایجـاد کنید.

خود معنوی:

در ارتباط با اعتقادات معنوی و ارتباطاتتان با نیروهای حاکم در جهان، صادق و شفاف باشید و پای ارزشها و اعتقاداتتان بایستید.

بـرای اینکـه دربـاره ادراکات خـود آگاه باشـید از خودتـان بپرسـید:

- مین که هستم؟ نقاط ضعف و قوت مین چه هستند؟ چه هستند؟ اولویتهای من چه هستند؟ خود را چگونه میبینم؟ دیگران مرا چگونه میبینند؟
- چـه کسـی میخواهـم باشـم؟ اهـداف کوتـاه
   مـدت و بلنـد مـدت مـن چـه هسـتند؟(در
   زندگـی شـخصی و کاری)
- * چط ور بــه آنهـا برسـم؟ چــه قدمهایی بــردارم

تــا به اهدافم برســم؟ چــه منابعــی در اختیارم هســتند؟ از چــه منابــع دیگــری میتوانــم اســتفاده کنم؟

بـرای اینکه تمـام اینهـا را متوجه شـوید خوب اسـت که آنالیــز SWOT را اجــرا کنیم.

تحلیل " SWOT "

تحلیـل SWOT مخففـی بـرای " نقـاط قـوت، نقـاط ضعـف، فرصتهـا و تهدیـد ها" اسـت. این تحلیـل هنگامـی موثـر اسـت کـه تمـام مراحـل و ملاحظـات را خالصانـه انجـام دهیـد تـا خودتان را بشناسـید و اقدامـات مناسـب را انجـام دهیـد.

نقاط قوت:

به سوالات زیر درباره خودتان پاسخ دهید:

- مـن از نظـر حرفـهای چـه صلاحیـت یـا توانمندیهایـی دارم کـه مرا از دیگـران متمایز می کنـد؟
  - من چه مهارتهای برجستهای دارم؟
  - نظر دیگران درباره نقاط قوت من چیست؟

نقاط ضعف:

لیستی از نقاط ضعف خود را فهرست کنید (شاید بتوانید از یک دوست نزدیک یا عضوی از خانواده خود کمک بگیرید):

- آیا من عادات نامطلوب دارم؟
- نظر دیگران درباره نقاط ضعف من چیست؟

فرصتها:

به فرصتهایی که وجود دارد و میتوانید از آنها استفاده کنید، فکر کنید:

- از چـه تکنولوژی یا دانشـی میتوانم اسـتفاده
   کنم کـه مهارتهـای خود را ارتقا ببخشـم؟
- چه مهارتهای جدیدی میتوانم یاد بگیرم تا به من نسبت به بقیه مزیت رقابتی دهد؟

تهديدها:

ممکن است تهدیدهایی وجود داشته باشد: که مانع پیشرفت شما باشد؛ آنها را لیست کنید:

- آیا کسی هست که کار را بهتر ازمن انجام دهد؟
- آیا تکنولوژیهای جدید پیشرفت مرا تهدید میکند؟
- آیا ممکن است برخی از ویژگیهای شخصی من، مرا از رسیدن به هدفم بازدارند؟
  - من با چه موانعی مواجه هستم؟

پس آنالیـز SWOT را برای خود انجـام دهید و نقاط قـوت و ضعفتـان، فرصتهـا و تهدیدهایتان را بشناسـید. ایـن تمریـن بـه شـما کمـک میکند تا خـود را آنالیز کنید و زمینه را بـرای اقدامات خلاقانه آمـاده کنید.

آناليز SWOT

نقاط قوت	نقاط ضعف
فرصتها	تهدیدها

چگونه میتوان از نتایج آنالیز SWOT استفاده کرد؟ برروی نقاط قوتتان در موقعیتهای زیر تمرکز کنید:

- 🗖 هنگام نوشتن رزومه؛
- 🗖 هنگام مصاحبه دادن؛
- 🗖 هنگام درخواست برای یک ارتقای شغلی؛
  - 🗖 هنگام تعاملات با دیگران.

به موارد زیر توجه کنید و برایشان قدم بردارید:

□ بر روی نقاط ضعفتان کار کنید و آنها را کاهش دهید (اگر نمیتوانید آنها را حذف کنید.)

□ تـلاش کنیـد تهدیدهـا را بـه فرصتهایـی تبدیـل کنیـد کـه بتوانیـد از آنها به سـود خود اسـتفاده کنید.

هدف گذاری

بسیاری از شخصیتهای قوی اهداف و آرزوهای بزرگی دارند. مشخص کنید به چیزی بیشتر از همه میخواهید دست پیدا کنید. فرقی نمی کنید میخواهید یک معمار موفق، دانشمند یا یک مدیر حرفهای شوید. هدف گذاری یک قدم بزرگ در مسیر توسعه دادن و شکل دهی به شخصیتی قوی و کاریزماتیک است.

هدف چیست؟

مىتوانيم بگوييم:

هدف، نقشه راهی به سوی آینده است. شما باید تصمیم بگیرید که هدف نهایی شما در زندگی شخصی و حرفهای چیست. بعد از تصمیم گیری بر روی هدفتان، باید برای رسیدن به آن برنامه ریزی کنید. برنامه ریزی نکردن مساوی است با برنامه ریزی کردن برای شکست! هنگام برنامه ریزی شما باید به تمام جنبهها و منابع مورد

نیازتان فکر کنید (فیزیکی، روانی، مالی). همان طور که آبراهام لینکن یکبار گفت:

"اگرمن ۸ ساعت برای بریدن درختی وقت داشتم، ۶ ساعت آن را صرف تیز کردن تبرم می کردم." اهـداف بایـد دقیق و بـا جزئیات باشـد اگرهدفتان شـفاف نباشـد و بـر آن متمرکـز نباشـید نمی توانید بـه چیزی دسـت ییـدا کنید.

به موارد زیر بیندیشید:

- 🌲 آیا ایمان دارید که میتوانید به هدفتان برسید؟
  - 🌲 شما نیاز دارید تا رؤیاپردازی کنید.
- رویای خود را زنده نگه دارید، به هدفتان دست بیدا کنید.
- اگر تصمیم نگیرید که چه از زندگی میخواهید، هدفی نخواهید داشت.

به یاد داشته باشید:

- 🌲 اهداف باید واقع بینانه و عملی باشند.
- اهداف خود را به ترتیب اهمیتشان، اولویت بندی کنید.
- منابع خود را تعیین کنید: پول، اطلاعات،
   سلامتی، مهارتها و ...

اهداف: ۲ SMART

اهـداف خـود را بـا ديـدی انتقـادی و بـا تکيه بر مـوارد زير تحليـل کنيد:

اهداف باید:

- 🗖 خاص و با جزئیات باشند؛
  - 🗖 قابل اندازهگیری باشند؛
    - □ قابل دستیابی باشند؛
      - 🗖 مرتبط باشند؛
- 🗖 دارای زمان مشخص باشد؛

خلاقيت

- 🗖 درک جهان با روشهایی جدید
- ایافتن الگوهای پنهان در رویدادها، وضعیتها و رفتار ها
- ایجاد رابطه بیان اتفاقات مختلفی که به هم مرتبط نیستند
  - 🗖 و خلق راه حل و عمل کردن بر آن اساس

فرايند خلاقيت

۲ مرحله در خلاقیت وجود دارد:

فکر کردن: به یک ایـده یا رویکـرد جدیدی فکـر کنید.

^{2.}S=specific, M=measurable, A=attainable, R=relevant, T=time-bound

تولید کردن: ایده خود را به عمل تبدیل کنید.

اگـر شـما ایـدهای دارید اما بـر اسـاس آنها عمل نمیکنیـد شـما رویـا پـرداز خوبی هسـتید امـا فرد خلاقی نیسـتید.

قدمهایی برای خلاق بودن:

پرسش کردن: برای خود و دیگران سوالاتی مطرح کنید، اعتبار و عملی بودن ایدهها و رویکردها را مورد سوال قرار دهید.

مشاهده کردن: محیطتان را وارسی کنید و افـراد، اتفاقـات و موقعیتهـای مختلف را با دقت مشـاهده کنید.

شبکه سازی: شما ممکن است به کمک افرادی برای عملی کردن ایده هایتان نیاز داشته باشید.

آزمایش کردن: اعتبار هـ ر ایده یــا رویکردی را بــا آزمایش کردن آن بسـنجید. مهارتهای نـــــرم

مهارتهای ارتباطی

مقدمه

همه ما هنگامی که در خانه، دانشگاه یا محل کار با اعضای خانواده، همکاران، اساتید و همکلاسی هایمان و ... ارتباط برقرار میکنیم از مهارتهای ارتباطی استفاده میکنیم. در واقع ارتباطات، نیروی حیاتی جهان کسب و کار و زندگی اجتماعی است.

مفهوم

ارتباطـات فرآینـدی اسـت کـه ما از طریـق آن به دیگـران، اطلاعـات میدهیـم، آنهـا را دریافـت یـا تبـادل میکنیـم:

- 🔅 برای درک بهتر وعمیق تر یک موضوع؛
- 🜲 برای به دست آوردن هرگونه نتیجه ای؛
- برای اطلاعات دادن به دیگران تا آنها بتوانند اقدامی را انجام دهند.

ارتباطــات میتوانــد شــامل ســخن گفتــن، گــوش دادن یــا نوشــتن شــود. ایــن اطلاعــات الزامـا بـا واقعیـات مطابق نیسـتند، بعضـی اوقات صرفـا شـانه بــالا انداختــن میتوانــد راهــی بــرای ارتبــاط برقــرار کــردن باشــد.

هدف از ارتباط برقرار کردن

ارتباطات بخشی اساسی از زندگی انسانها است. از آن جایی که ما بخش زیادی از روزمان را به نحوی مشغول ارتباط برقرار کردن هستیم، بهتر است در انجام آن خبره باشیم. اما متاسفانه اینگونه نیست. زندگی خیلی آسان تر می شد اگر ما همیشه دقیقا می دانستیم دیگران چه می خواهند بگویند. اغلب اوقات افراد نمی توانند طوری با شما ارتباط برقرار کنند که شما متوجه منظور آنها شوید.

آن دوبسون (۲۰۰۰) میگوید:

ارتباطات موثر در هیچ کجا، بیشتر از محیط کار اهمیت ندارد. در طول روز در محل کار، ما نیاز داریم که صدها بار طلاعات ضروری را ارائه دهیم، دریافت کنیم، رد و بدل کنیم و آنها را درک کنیم. بسیاری از معاملات تجاری صرفاً به خاطر ضعف ارتباطات افراد درگیر معامله، میتواند خراب شود.

فرآيند ارتباطات

فرآینـد ارتباطـات شـامل یـک فرسـتنده اسـت کـه پیـام را در طـول یـک کانـال مشـخص بـه یک گیرنـده انتقـال میدهـد.

كانال

اطلاعات توسط یک کانال که یک فرستنده را به یک گیرنده وصل میکند، منتقل میشود. کانال میتواند کامپیوتر، تلفن، تلویزیون و یا گفتگوی رو در رو باشد. بعضی مواقع دو یا تعداد بیشتری کانال مورد استفاده میگیرد، انتضاب درست کانال ارتباطی برای ارتباط موثر ضروری است.

نه تنها اطلاعات، دستورالعملها یا ایدهها بایده ایده ایده از طرفی به طرف دیگر منتقل شود، بلکه گیرنده پیام نیز باید دقیقا بفهمد که فرستنده چه در ذهن داشته است. اگریکی از طرفین مفهوم پیام را کامل متوجه نشود یا مورد سوءتفاهم قرار گیرد، ممکن است اشتباهات، اختلاف نظرها، مشاجرهها و حتی حوادثی رخ دهد.

شکل صفحه بعد این مفهوم را توضیح میدهد.

عناصر كليدي ارتباطات

۳ عامل کلیدی در فرآیند ارتباطات وجود دارد:

- ۱. شما: شما تجربه حرفهای خود، تحصیلات و آموزش تان را با خود به فرآیند ارتباطات می آورید. این که چگونه ارتباط برقرار می کنید معرف "شما" است.
- ۲. مخاطبان شـما: باید مخاطبتان را بشناسـید. شما
   بـه روشها، محتـوا و زبان متفاوتی، بـا گروههای
   مختلفـی از مردم نیاز خواهید داشـت.
- ۳.پیام شما: عامل پیام نیز به همان اندازه مهم است. شما چه میخواهید بگویید؟ مهم است. شما چه میخواهید بگویید؟ بهترین روش برای انتقال پیامتان چیست؟ تمام پیامها باید پاسخهایی برای سوالات چه کسی، چه زمانی، چه چیزی، کجا، چرا و چگونه را شامل شود.(پاسخها باید مناسب پیام باشد)

ویژگیهای ارتباط موثر

ویژگیهای پیامهای موثر:

شفافاند: پیام به اندازه کافی واضح و شفاف باشد.

کامل هستند: اطلاعات داده شده باید کامل باشد و برای شنونده ابهامی باقی نگذارد.

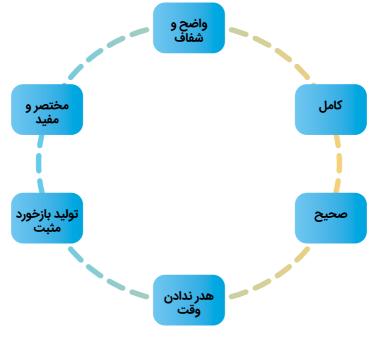
صحیے باشد: اطلاعات تھیے شدہ صحیے و براساس واقعیات باشد.

زمان خواننده را هدر ندهد: ارتباطات نوشتاری به گونهای باشد که زمان خواننده برای فهمیدن پیام هدر نشود.

بازخورد مثبت داشته باشد: پیام خوشایند، صحیح و واضح برای خواننده باعث بوجود آمدنبازخوردمثبتتوسطفرستندهمی شود. اطلاعات را مختصر و مفید توضیح دهد: پیامهای کاری غالبا شامل جدول، عکس و نمودار باشند تا فرایندی را توضیح دهند و براطلاعات مهمی تاکید کند.

شـکل روبـرو ویژگیهای یـک ارتباطـات مفید را نشـان میدهد.

ابزار ارتباطات

۴ ابزار اساسی برای ارتباط برقرار کردن وجود دارد:

- □گوش دادن □سخن گفتن
  - □خواندن □نوشتن

همه این مهارتها میتوانند آموخته و بهبود پیدا کنند. در ابتدا مهارتهای ارتباطی خود را ارتقا دهید، آنها را بفهمید و اهمیتشان را در فرایند ارتباط درک کنید. سپس، مهارتهای جدیدی را بیاموزید و در نهایت مهارتهای مفید را تمرین کنید تا مهارت لازم را کسب کنید.

ارتباط كلامي

ارتباط کلامی میتوانید بیه دستههای زیر تقسیم شود:

ارتباط رو در رو

راحت ترین روش است. شما همواره میتوانید منظور خود را توضیح دهید اگر فرد مقابل متوجه صحبت شما نشد، از خود بیرسید:

- □ آیــا از کلمــات و اصطلاحاتــی قابــل فهــم اســت اســتفاده کــرده ایــد؟
  - □ آیا منظور شما را متوجه شده اند؟

در حوزه ارتباط این ۳ حوزه اهمیت دارند:

کلمات: چیزی که میگوییم.

لحن: چگونه میگوییم.

زبـان بـدن: هنگامـی که حـرف میزنیـم چگونه به نظرمـی آییم.

نقاط <mark>قوت</mark> ارتباط رو در رو

- □ ارتباط چشـمی به شـما کمک میکنـد متوجه شـوید کـه آیـا فـرد مقابـل منظـور شـما را به درسـتی متوجه شـده اسـت یـا خیر
- ربان بـدن شـما میتوانـد بـه آنها کمـک کند حرف شـما را بـاور کنند.

نقاط ضعف ارتباط رو در رو

- □ شـما میتوانیــد احساســات واقعــی خــود را بــروز دهیــد.
- فرد مقابل ممکن است کلماتی که میگویید
   را متوجه نشود.
- آنها ممکن است از شیوه بیان و لحن شما
   خوششان نیاید.

استفاده از تلفن

هنگام استفاده از تلفن:

- طوری صحبت کنید که انگار رو در روی فرد قرار دارید.
  - 🗖 نسبت به موضوع گفتگوعلاقمند باشید.
    - 🗖 خیلی آرام یا خیلی بلند صحبت نکنید.
      - 🗖 کلمات را واضح بیان کنید.
- □ بـا دقـت گـوش دهيـد و بـر روی چيـزی کـه گفتـه میشـود تمرکـز کنيـد.

مهارتهای شنیداری:

اکثـر افـراد از هنـگام تولـد از قـدرت شـنیداری خوبـی برخـوردار هسـتند امـا مهـارت خـوب گوش دادن را ندارنـد. گـوش دادن فرآینـدی اسـت که به تـلاش نیـاز دارد و مـا میتوانیـم بیاموزیـم چگونـه شـنونده خوبـی باشـیم. بـرای ایـن کار مراحـل سـادهای وجـود دارد امـا بایـد آنها را تمریـن کرد تا نتیجـه بخش باشـد :

- 🗖 تمام تمرکزتان را به کار ببرید.
- حـدس نزنیـد که فـرد مقابـل چـه میخواهد
   بگوید.
- □ بـا ارتبـاط چشـمی و زبـان بدن نشـان دهید کـه بـه حـرف آنهـا توجـه میکنید.
  - 🗖 در صورت امکان یادداشت بردارید.
  - 🗖 برای دریافت کل پیام صبور باشید.
- □ نسبت به پرسشهای کلیـدی در هنـگام صحبـت آگاه باشـید (چـه کسـی، چـی، کجا، چـه زمانی،چرا،چگونـه).

بپرسید: هنگامی که این حرف را میزنید منظورتان چیست...؟

تاییـد کنیـد: بـه گوینـده نـگاه کنیـد و با سـر حرفـش را تاییــد کنیــد.

سکوت کنید: این به شما کمک میکند. تمام تمرکزتان را معطوف فرد دیگر کنید. این راهکار به خصوص زمانی مفید است که افراد با احساسات شدیدی (چه مثبت

و چه منفی) پیش شما میآیند. اولین نیاز آنها این است که کسی به صحبتشان گوش بدهد و بتوانند احساساتشان را به اشتراک بگذارند.

تشویق کنید: "بیشتردربارهاش به من بگو" "آیا دوست داری بیشتر راجع بهش صحبت کنی؟"

مهارتهای کلامی

قبل از صحبت کردن مهم است که سخنور بداند که چه میخواهد بگوید و چگونه آن را بگوید. هم محتوا و هم ادای کلام مهم است. استفاده از یک لحن صدای نامناسب میتواند آسیبهای جبران نایذیری ایجاد کند.

مخاطبانتان را بشناسید- سطح دانش آنها، گروه سنی، اهداف، و غیره . این کار به شما کمک میکند تا با آنها ارتباط برقرار کنید صرف نظر از این که دارید با یک فرد، یا یک گروه کوچک یا بزرگ صحبت میکنید. رویکرد دیگر این است که سوالات موثری بپرسید. میتوانید از روشهای زیر برای مطرح کردن سوالات استفاده کنید:

- سوالات بسته پاسخ: این سوالات برای شفاف کردن موضوع طراحی شده اند و میتوانند با جوابهای "بله یا خیر" پاسخ داده شوند.
  - 🗖 آیا پروژه را کامل کردید؟
- □ آیـا بـه زمـان بیشـتری بـرای انجـام دادن آن نیاز داشـتید؟
- سوالات باز پاسخ: این سوالات برای دریافت اطلاعات بیشتر طراحی شدند و با "بله یا خیر" نمی تـوان بـه آنها پاسـخ داد.
- 🗖 چگونه قوانین عرضه و تقاضا را توضیح می دهید؟
- چگونه میتوانم شـما را نسـبت بـه تعهدمان به یـروژه، مطمئن سـازم؟
- راه حـل تـک نکتـهای: ایـن روش یـک موضـوع فـوری و مهـم را مشـخص میکنـد.
  - 🗖 در آن واحد بر یک مشکل تمرکز میکند.
    - 🗖 به یک راه حل خاص منجر میشود.
- □ یـک چیـزی کـه باعث میشـود شـما بـا این پیشـنهاد موافقـت کنید چیسـت؟
- □ بهترین استراتژی برای افزایش فروش چیست؟

  سوالات جهت دار: از پرسیدن سوالات جهت دار

  امتناع کنید، این سوالات به این معنی است

  که سوالات را میپرسد، جواب مورد

نظـر را در سـوال جــا میدهد.

□ شـما کـی بحـث کـردن بـا همسـرتان را متوقــف کردیــد؟

ارتباطات غير كلامي

تقریبا ۷۵ درصد تعاملات روزانه ما غیر کلامی است. ما بدون گفتن کلمهای ارتباط برقرار میکنیم. موفقیت ارتباط کلامی نیز بهطور موثری به ارتباط غیر کلامی ما بستگی دارد. رفتار مهمتر از کلمات هستند.

نگرش:

میتوانید انتخاب کنید که چگونه به یک مشکل نزدیک شوید ممکن است با موقعیتهایی روبه رو شوید که شما را دلسرد میکند.

میتوانیـد نگرشـی **مثبـت** یـا **منفی** به مشـکل داشـته باشید.

می توانید انتخاب کنید که با **نگرشی مثبت** با موانع رو به رو شـوید:

- 🗖 شادی
  - 🗖 نظم
- 🗖 مثبت اندیشی

- چگونه میتوانیم کار را انجام دهیم؟ بیاید درباره آن فکر کنیم.
  - چرا امتحان نکنیم؟

یا با نگرش منفی:

- با لجبازی
  - ناامیدی
    - نفرت
- مـا نمىتوانيـم... (فقدان قدرت، احسـاس شكست)

رفتار:

نگرش، ما را به سمت رفتار خاصی هدایت میکند. اگر دید مثبتی داشته باشیم به دنبال انتخابهای مختلف و راه حل برای مشکلات میگردیم. از طرف دیگر نگرش منفی باعث احساس شکست میشود و به دنبال آن رفتار منفی رخ میدهد.

زبان بدن:

ما تقریبا همیشه خودمان را با زبان بدنمان اظهار میکنیم.

زبان بدن میتواند:

دست به سینه بودن تکان دادن یا؛

🗖 حالات چهره و ... باشد.

بعضی از اینها نشانگر خصومت و برخی نشاندهنده رفتاری دوستانه هستند.

فضا

برای ایان که به بهتریان نحو با ماردم ارتباط برقارا کنیم، بایاد محدودیتهای قابل قبول درباره فضا را درک کنیم. در زیر به مواردی اشاره شاده که نشان میدهاد ما چگونه از فضا استفاده میکنیم.

- □ فضای قابل قبول عمومی: فاصله بین ۳ تا ۶ متر (۱۰ تا ۲۰ فوت) بین سخنور و مخاطبانش، مانند: مصاحبه مطبوعاتی یا جلسه انتخاباتی.
- فضای قابل قبول اجتماعی: بین ۱ تـا ۳ متر (۴ تـا ۰ هـوت)، به طور مثـال: ارتباط بین شـرکای کاری، ملاقـات غریبههـا در فضاهای عمومی.
- □ فضای شخصی: بین نیم متر تا ۱ متـر (۲ تا ۴ فـوت)، بـه طور مثـال: بین دوسـتان، اعضای خانـواده، ایسـتادن در صف دسـتگاه خودپرداز.

□ فضای صمیمی: بـرای ارتبـاط بیـن والدیـن، همســران، فرزنــدان و دوســتان صمیمــی محدودیتــی وجــود نــدارد.

مواجهه با اختلافات

هـ رانسـانی درگیــری و کشــمکش بــا دیگــران را تجربـه میکنــد. ایــن بخشــی از تعامــلات انسـانی اســت. زمانــی کـه تعــداد ۲ یــا بیشــتری از افــراد درحال معاشــرت هسـتند، احتمال ســوءتفاهم و در نتیجــه اختــلاف وجــود دارد، ایــن کــه مــا چگونه با تعارضــات برخــورد میکنیــم کلیــدی برای ســلامت خــود، توســعه و حفــظ روابــط خوب اســت.

۲ راه سـاده بـرای مقابلـه موثـر بـا موقعیتهای درگیـری به شـرح زیر اسـت:

- □ بـه دقـت گـوش دهید تـا ماهیـت اختـلاف را مشـخص کنید.
  - 🗖 حوزههای مورد توافق را شناسایی کنید

مذاکره، متقاعد کردن، میانجیگری

نقطه شروع برای مذاکره کردن در یک موقعیت درگیری این است که متوجه شوید فرد مضطرب، ناراحت یا نگران چه کسی است،

طبیعت انسانی ما باعث میشود که فکر کنیم این فرد، فرد مقابل است در حالی که در واقعیت فردی که پریشان است ما هستیم.

هنگامی که متوجه شویم تنها بر رفت ار خودمان کنترل داریم، اولین قدم را برای حل مشاجره برداشته ایم. یادتان باشد که رفتار شما در کنترل شماست. شما نمیتوانید رفتار فرد مقابل را کنترل کنید، مگر با تغییر دادن اعمال خودتان نسبت به آن فرد.

حداقل ۳ ابزار برای تغییر رفتار وجود دارد:

- □ مذاکره: سازماندهی کردن یا مدیریت کردن در طی بحث و گفتگو.
- متقاعـد كـردن: اسـتدلال و بحـث را بـه يـک موقعيـتجديـديـابـاورىجديـدتغييـردهيـد.
- □ **میانجیگـری**: هنگام مداخلـه در بحث، با قصد حل کـردن بحث و کشـمکش جلو بروید.

هـر ۳ ابـزار به شـما کمـک میکنـد تـا اطلاعات را بـه شـکل حقایـق ارائـه دهیـد. اطلاعات شـامل شناسـایی چـه کسـی، چه چیـزی، کجا، چـه زمانی و چگونـه اسـت. توافقـات یا حداقل ارائـه اطلاعات میتوانـد بـه یافتـن راههایـی بـرای متقاعـد کردن افـراد دخیـل در درگیری منجر شـود. متقاعد سـازی شامل استفاده از اطلاعات برای متقاعد کردن دیگران به اینکه بیش از یک راه برای نگاه کردن به موضوع وجود دارد، میشود. میانجی گری معمولا طرف سومی را با قصد حل مشکل به ماجرا اضافه میکند.

راه حلهای متنوعی برای مذاکره کردن در یک بحث وجود دارد. یکی از آنها که به راحتی میتوان آن را فراگرفت راه حل "تک نکته ای" است. این تکنیک شامل بازخورد گرفتن در طول ارتباطات و سوالات با انتهای باز میشود.

راه حل تک نکتهای تفاوت بین سوالات زیر است:

- بازخــورد کلــی ماننــد: شــما واقعــا چــه می خو ا هیــد ؟
- جـواب جزئی ماننـد: چیزی که باعث میشـود شـما نظرتان را عوض کنید چیسـت؟

اگر شما فقط یک جواب بگیرید، معمولا نکتهای مشخص است که به عنوان اساس مذاکره کردن راه حل، میتوانید از آن استفاده کنید.

هنـگام اسـتفاده از راه حـل تـک نکتـهای فقـط "عـدد یـک" را هنگام سـوال پرسـیدن در ذهن نگه دارید.

چند مثال را در زیر میبینید:

- یـک چیـزی کـه مـن میتوانـم در رفتـارم تغیبـر بدهـم چیسـت؟
- یک سـوالی کـه میتوانـم بپرسـم و هنـوز
   نپرسـیده ام چیسـت؟
- یک خدمت جدیدی که ما میتوانیم ارائه دهیم و ما را در رقابت جلو بیاندازد چیست؟ برای حل یک اختلاف ما باید:
- به دنبال توافق در زمینههای مشترک بگردیم.
  - از مشاجره کردن دوری کنیم.
- تعهد و اقدام برای تغییر را مد نظر قرار دهیم.
  - به قول خودمان عمل کنیم.

انتقاد کردن

هنگامــی کــه کلمــه انتقــاد کــردن را میشــنویم معمــولا بــه قضاوتــی نامطلــوب فکرمــی کنیــم.

چگونه با انتقاد رو به رو شویم:

- سعی کنید مسئولیت را (اگر با شماست) قبول کنید.
- با خود فکر کنید آیا کاری انجام داده اید
   که سـزاوار آن انتقاد باشـید.

کی و چگونه انتقاد کنید؟

• از انتقاد کردن در ملاءعام خودداری کنید.

- از استفاده کردن از دیگران به عنوان مثالهای خوب خودداری کنید زیرا این کار افراد را با هم مقایسه میکند و میتواند باعث خجالت و سرافکندگی فرد شود.
- لحظـه مناسـب بـرای آمـوزش را انتخـاب
   کنیـد و راه حـل تـک نکتـهای را پیشـنهاد
   دهــد.
  - از عبارات مناسب استفاده کنید.
- پیشـنهادهایی بـرای بهبـود ارائـه دهیـد و فقـط سـرزنش نکنید.

چگونه به طور موثر انتقاد کنیم؟

- نقـد خـود را بـه طـور مسـتقیم بـه رفتـار نسـبت دهیـد نـه بـه شـخصیت فـرد.
  - نکته مثبتی را نیز بگویید.
- رفتـاری کـه میتواند درسـت شـود یا تغییر یابـد را پیدا کنید.
  - از از کلمه "تو" استفاده نکنید.
- از کلمـات منفـی ماننـد "نه"،"هرگز"،"نبایـد" اسـتفاده نکنید.
- راههای خاصی برای ایجاد تغییر در رفتار پیشنهاد کنید که قابل اجرا باشد.

كنترل خشم

همه ما گاهی خشمگین می شویم. این یک ویژگی انسانی است. اما ما عصبانی به دنیا نمی آییم بلکه خشم را می آموزیم، به همین دلیل جای تعجب نیست که می توانیم آن را کنترل کنیم. با اینکه همیشه در کنترل خشممان موفق نمی شویم، هر چه بیشتر راههای کنترل آن را تمرین کنیم، موفق تر می شویم. هنگامی که بتوانیم خشم خودمان را درک کنیم، می توانیم از آن آموزه استفاده کنیم، تا به ما کمک کند در مقابل خشم دیگران به درستی عمل کنیم.

راههای کنار آمدن با افراد خشمگین:

- تواناییهای شنونده خوبی بودن را در خود تقویت کنید. (در صورت لزوم ساکت بمانید)
- از قطع کردن صحبت طرف مقابل خودداری کنید.
- خشم آنها را درک کنید (به یک فرد عصبانی نگویید که "عصبانی نباش")
- برسر فرد خشمگین داد نزنید و یا سخنرانی و نصیحت نکنید (باعث بی احترامی به نظرشان میشود)

- با تاییـد کـردن پیـام فـرد مقابـل خـود را علاقـه منـد نشـان دهیـد.
- دربـاره اینکـه چگونـه میخواهیـد کمـک کنیـد واضـح سـخن بگوییـد.
- به افراد خشمگین راهی برای خروج از
   بحث بدون توجه به حرفهایی که
   میزنند، بدهید.

موانع ارتباطات

موانع زیادی در یک ارتباط موثر وجود دارد. موانعی بر سر راه گوش دادن به موثر

مـوارد زیـر چنـد مثـال از موانـع موجـود در برابر گـوش دادن موثر هسـتند. احتمـالا متوجه خواهید شـد کـه بیشـتر آنها بـرای شـما پیش آمده اسـت:

- سرعت فکر کردن ما از سرعت صحبت
   کردن طرف مقال بیشتر است، به
   همین دلیل ممکن است سریع نتیجه
   گیری کنیم.
- حواسمان پرت میشود و به ذهنمان اجازه میدهیم از بحث منحرف شود.
- صبرمان تمام میشود و علاقه خود را به موضوع از دست میدهیم.
- بیـش از انـدازه واکنـش نشـان داده و

احساســاتي پاســخ ميدهيــم.

سخن فرد مقابل را قطع میکنیم.

بقیه موانع شـامل اسـتفاده از "محدودیت ها" و مطلق ها" اسـت (دید سـیاه و سفید):

- فکر کردن یا صحبت کردن درباره مطلقها: " این هیچ وقت کار نخواهد کرد".
- محدودیت تعیین کردن: " یک بار این روش را امتحان کردیم!"

موانعی بر سر راه حل کردن اختلافات:

- قضاوت زودهنگام.
- دنبال یک جـواب واحـد گشـتن و بهترین
   دانشـتن آن پاسخ.
- فرض کردن روش یا / یا (یا راه من درست اسـت یا هیچ راهی درست نیست)

چگونـه بـا موانع موجـود در حل کـردن اختلافات رو به رو شـویم

بعضی مواقع مانعهایی بر سر راه حل اختلاف میسازیم در حالیکه راه حلها آسان هستند. اگر به ایان نتیجه برسیم که اختلاف قابل مذاکره میباشد و مشتاق به ایان کار باشیم، پس مفید خواهد بود. درصورتیکه لیستی از پیشنهادهایی برای حل آن تهیه کنیم حتی آنهایی که تمایلی به انجام دادنشان ندارید. خلاق باشید و راه

حلهایی که ممکن است عجیب به نظر برسند را مطرح کنید، تکنیک "طوفان ذهنی" اساس مورد نیاز برای مذاکره است زیرا اکثرا ایدههای عجیب به ایدههای قابل قبول تبدیل میشوند. عجیب به ایدههای قابل قبول تبدیل میشوند. در این نقطه شما میتوانید تصمیم بگیرید کدام گزینهها را کنار بگذارید و مواردی که طرف مقابل میتواند انجام دهد را پیدا کنید. اگرهر دو طرف بحث برای حل مشکل تالاش کنند میتواند چیزی به دست آورند و پیروز شوند، میتواند چیزی به دست آورند و پیروز شوند، این سوالها را همان طور که به سمت حل مشکل میروید از خودتان بپرسید:

- آیا ارزش جنگیدن را دارد؟
  - قابل مذاكره است؟
- آیا پیروزی در بحث برای من مهم تر از حفظ رابطه است؟

پیروزی بر موانع

برای این که بر موانع سر راه ارتباط موثر پیروز شویم و معنی واقعی پیامی که از یک ارتباط استنتاج میشود را بفهمیم، نیاز داریم که پیام را از فیلتر رد کنیم.

شناسایی فیلترهای ارتباطات

هنگامی که قهوه را از صافی رد میکنید، تفالهها بر روی صافی ورقهای باقی میمانند و فقط مایع وارد لیوان میشود. اتفاق مشابهی نیز برای ارتباطات میافتد. ۳ نوع فیلتر وجود دارد که فقط به مقداری از پیام اجازه عبور میدهد در نتیجه ما فقط بخشی از یک پیام را دریافت میکنیم و اکثرا فقط قسمتی که میخواهیم را میشنویم.

فیلتـر توجـه: مـوارد فیزیکـی کـه باعـث حـواس پرتــی میشــوند، ماننــد:

صدا: صدای حرف زدن دیگران، زنگ تلفن، ترافیک، موسیقی

محیط: محیط خیلی گرم/ سرد، نور ضعیف

زمان بندی: هنگامی با فردی صحبت کنید که در حال رفتن به جایی یا وسط انجام کاری باشد.

فیلتـر احساسـی: اینهـا در ذات گوینده هسـتند و احتمـالا بـرای فرد دیگر ناشـناخته هسـتند:

پیش داوری: این که طرف مقابل را دوست نداشته باشید یا از مدل لباس پوشیدن و صحبت کردن وی خوشتان نیاید.

وضعیت: فرد مقابل در سلسله مراتب سازمانی

بالاتــر یــا پاییــن تر اســت کــه میتوانــد در مدل تعامــل شــما با فــرد مقابــل تاثیر بگــذارد.

تجربیات: اگر تعاملات قبلی با فردی به تجربهای ناخوشایند ختم شده باشد، دفعه بعدی که بخواهید با وی ارتباط برقرار کنید، محتاط خواهید بود تا تجربه قبلی تکرار نشود.

ارزشها و باورها: همه ما معیارهای اخلاقی خودمان را داریم، مذهب و سیاست و ... اگر پیام از این استانداردها سرپیچی کند به احتمال زیاد به آن توجه نمیکنیم.

فیلترهای کلمات: کلمات و اصطلاحات مشخصی میتواند باعث شود که دیگر به حرف فردی که آنها را بیان میکند، گوش ندهیم:

- □ انتقـاد: تعـداد كمى از مـا دوسـت داريم كه مـورد انتقـاد واقـع شـويم: "اين راه درسـتى براى حـل مشـكل نبود!"
- □ **اخلاقــی کــردن :** "نبایــد ایــن کار را انجــام میدادیـــد"
- □ تهدید کردن:" اگر کاری که میگویم را انجام ندهید، مشکلات زیادی برایتان پیش خواهد آمد."

- □ توصیه کردن:" به شما پیشنهاد میکنم که..."(مردم فقط نصیحتی که با مشکلشان هم راستا باشد و مد نظر خودشان باشد را میپذیرند. آنها به نصیحت، با جمله " بله، ولی..." پاسخ خواهند داد.)
- □ بحث منطقی: بحث کردن با منطق کمی
   سخت است.
- □ **اطمینــان دادن:** "مهم نیســت، همــه چیز در آخر درســت میشــود."
- □ **منحـرف کـردن:** "بلـه درسـت اسـت ولـی مـن داشــتم میگفتــم..."
- □ کلمات ناآشنا: استفاده از کلمات و اصطلاحات نا آشنا آنها باعث میشود که شنوندگان به بقیه ییام توجهی نکنند.

كاهش فيلترها:

حتی یک فیلت رنیز میتواند تاثیر یک مکالمه را کاهش دهد یا آن را منصرف کند ولی در بیشتر مواقع دو مورد یا بیشتر به طور همزمان در حال تاثیر گذاری هستند. این که صرفا به وجود آنها آگاه باشیم باعث میشود که نصف راه را تا کاهش دادن تاثیر فیلترها رفته باشیم.

همیشه امکان حذف فیلترها وجود ندارد اما میتوان آنها را کاهش داد. اگر مکالمه بیشتر از چند لحظه زمان میبرد جایی ساکت را برای صحبت کردن انتخاب کنید و بگذارید برای سایرین مشخص باشد که مزاحمتی ایجاد نخواهد شد. اگر فردی در زمان نامناسیی به شما مراجعه کرد، مودبانه به او بگویید زمانی دیگر را برای گفتگو برنامهریزی میکنید.

شـما درباره احساسـات دیگران کار زیادی نمیتوانید انجـام دهیـد امـا سـعی کنید هنـگام صحبـت و گوش دادن بـه دیگـران احساسـات خـود را کنترل کنیـد. اگر حـس کردید فیلترهای احساسـی مانع ایجـاد میکنند، مکالمه را کوتـاه نمایید.

مراقب کلمات و اصطلاحاتی که استفاده میکنید باشید. شما چگونه به عنوان شنونده واکنش نشان میدهید؟ اگردر نقطه دریافت پیام قرار دارید، از گوینده سوال بپرسید و از او بخواهید که پیامها و نکاتش را تایید کند.

مهارتهای نـــــرم

ارتباط بین فردی

مقدمه

مهارتهای ارتباطات بین فردی، مهارتهای نرم یا مهارتهای زندگی هستند که ما هر روزه از آنها استفاده میکنیم تا با دیگران، روزه از آنها استفاده میکنیم تا با دیگران، چه به صورت فردی و یا در گروهها در تعامل باشیم. ارتباطات بین فردی فرایندی است که طبی آن افراد اطلاعات، احساسات و معنی را از طریق پیامهای کلامی و یا غیرکلامی با هم طریق پیامهای کلامی و یا غیرکلامی با هم ارتباطات چهره به چهره میشود و نه تنها رتباطات چهره به چهره میشود و نه تنها اینکه "چگونه گفته میشود" را پوشش میدهد بلکه اینکه "چگونه گفته میشود" و نیز پیامهای غیرکلامی (لحن یا صدا، حرکات و حالات چهره، وضعیت بدن و سایر موارد زبان بدن) را نیز شامل میشود.

اهمیت ارتباطات بین فردی

ایــن مهارتهــا بــه مــا کمــک میکنــد کــه بــه شــیوهای مثبـت بـا مــردم درتعامــل باشــیم. ایــن بــه ایــن معنــی اســت کــه قــادر باشــیم ارتباطــات دوســتانه پایـــداری داشــته باشــیم زیــرا اهمیــت زیــادی بــرای ســلامتی روانــی، اجتماعــی و حرفــهای دارد.

انواع ارتباطات بین فردی

ارتباطـــات بیـــن فـــردی بایـــد بـــا طیـــف وســـیعی از افـــراد حفـــظ شـــود از جملـــه :

- والدين
- همسر
- فرزندان
- اعضای خانواده
  - دانش آموزان
    - معلمان
    - همسایگان
      - همکاران
  - مافوق و رؤسا

استفاده از مهارتهای بین فردی

مــا معمــولا از نــوع خاصــی از ارتباطــات فـــردی در تعاملاتمـــان اســـتفاده میکنیـــم. اینکــه چقــدر خــوب بــا دیگــران ارتبــاط برقــرار کنیــم شــاخصی بــرای ســنجنش مهارتهــای بیــن فــردی اســت.

ما ازاین مهارتها استفاده میکنیم که :

- اطلاعات را تبادل کنیم.
- ارتباطمان را حفظ و تماس برقرار كنيم.

- نیازهای شخصیمان را بیان کنیم و
   نیازهای دیگران را بفهمیم.
- حمایتهای احساسی دریافت کنیم
   یا از دیگران حمایت کنیم.
  - مشكلات را حل كنيم يا تصميم گيري كنيم.

عواملــی کــه بــر ارتباطــات بیــن فــردی تاثیــر گذار اســت

اصـولا سـه عامـل بـر ارتباطـات بیــن فـردی موثــر هسـتند:

- 🗖 نگرش
- 🗖 پیش فرض
- 🗖 رفتار کلیشه ای

نگرش

آجــزاء نگــرش کــه در زیــر آمــده اســت نقـش حیاتــی در ارتباطـات بیـن فــردی دارنــد: مبتنــی بر سـوژه: دیدگاه مـا در ارتباط با اشـخاص، گروههـا و رویدادها، مذهــب و غیره.

جهت: می توانیم رویکردی مثبت یا منفی داشته باشیم.

تــداوم: میتوانیــم در پیــش فرضمــان ثابــت قــدم باشــیم یــا اگــر وضعیــت خاصــی پیــش آمــد، منعطــف باشــیم.

رفتارهای آموخته شده: ما با نگرش خاصی زاده نشدهایم بلکه از طریق تجربیاتمان با مردم و محیط یاد میگیریم که دید معینی به موضوعات داشته باشیم.

آشکارسازی به عنوان رفتار: نگرش ما در رفتارهای ما آشکار میشود و ما را برای رفتار کردن به شیوهای خاص هدایت میکند.

پیش داوری

اعتقــادات غیرمنصفانــه یــا غیرمنطقــی کــه در تشــکیل نگرشهــا حائــز اهمیــت هســتند.

نگرشی جانب دارانه: ما معمولاً مردم را بر اساس اعتقادات یا احساسهای غیرمنطقی، غیر منصافانه، بدون داشتن دانش کافی و بر اساس تجربه محدودمان بیش داوری میکنیم.

منابع پیش داوری:

- هنجارهای اجتماعی: مبتنی بر تقلید از دیگران
- ویژگیهای شخصیتی: طبقه بندی

مــردم بــه عنــوان ســياه يــا ســفيد، مفيــد يــا غيـــر مفيــد و...

رفتار کلیشه ای

مـــا افـــراد را بـــا ویژگیهـــای کلیشـــهای طبقهبنـــدی میکنیـــم و علاقـــهای نیـــز بـــه تغییــــر اعتقاداتمـــان نداریـــم:

- اعتقادات تعمیم داده شده و کلی گویی: طبقه بندی اشخاص و گروها بر اساس پیش فرضهایی مانند آسیایی، یهودی، سیاست مدار.
- مقاومت در برابر تغییر: یک دنده بودن و امتناع از تغییر.

چگونه سبکهای متفاوت را اجرایی کنیم

مــا بــا انــواع مختلفــی از مــردم کــه ســبکهای متفاوتــی دارنــد ســروکار داریــم. بــه منظورهماهنــگ شــدن بــا ســبکهای متفــاوت، بایــد مــوارد زیــر را اجــرا کنیــم:

- بـــرای شـــرکت در هـــر جلســـهای یــــا برنامــــهای بــــه موقـــع برســـیم.
- بـه مهلـت انجـام کارهـا توجـه ویـژه

کنیــم.

- کارها را به تعویق نیاندازیم و بهانه
  نیاوریم.
  - منظم باشیم.
- بــه حرفهـا و ایدههـای دیگــران بــا
   دقــت و علاقــه گــوش دهیــم و بــه آنهـا
   توجــه کنیــم.
  - علاقه نشان دهیم.
- لبخند بزنیم و رفتار دوستانهای داشته باشیم.
- تجربیات شخصی مان را با دیگران
   به اشتراک بگذاریم.

از روشهـای زیــر میتوانیــم بــرای تعامــل بــا ســبکهای دیگــر اســتفاده کنیــم:

سبک ''عمل گرا"

- ساختار را بپذیرید.
- تــلاش کنیــد کــه مــوارد را بــه شــیوهای
   دقیــق و درســت انجــام دهیــد.
- مجادلهها را به حداقل برسانید و به انجام کارها بیردازید.
- کارها را به ترتیب منطقی و با نظم انجام دهید.

- تجربیات عملی را نشان دهید و بحث کنید.
- در عمل ایده یا نقطه نظرتان را نشان دهید.
- امـــکان انجـــام پروژههایــــی را فراهـــم کنیـــد کـــه باعـــث یادگیـــری میشـــود.

سبک "متفکر"

- از انــواع نمــودار، چــارت و اینفوگرافیــک بـــرای نشـــان دادن اطلاعـــات و ارتبــاط بیـــن ایدههـــا اســـتفاده نماییـــد.
  - ایدهپردازی کنید.
  - مستندسازی کنید.
- از توضیحـات و اصطلاحـات در صـورت لـزوم اسـتفاده کنیـد.
- اطلاعــات ارائــه شــده را بــا ذكــر منبــع و ارائــه مســتندات تقويــت كنيــد.
- از نقطـه نظـرات خـود بـا ارائـه شـواهد و
   دلایـل منطقـی حمایـت کنیـد.
- در برابـر موضوعاتـی کـه بحـث بـه دنبـال
   دارد، مقاومـت نکنیـد.
- در برابــر حرکــت و تغییــر ســریع ایدههــا صبــور باشــید .
  - از ایدههای پژوهشی استقبال کنید.

سبک "کاشف "

- به خلاقیت و نوآوری اهمیت دهید.
  - بر فرایندها تمرکز کنید.
  - ریسک پذیر و کاوشگر باشید.
- از بحث درباره ایدهها استقبال کنید.

سبک "تفکر آزاد"

- از زبان غیرکلامی مثبت استفاده کنید.
  - شوخ طبع باشید.
  - بی ریا و صادق باشید.
- از تصاوی، عکس و رنگ استفاده کنید.
- نشان دهید چقدر ایدهها و جزئیات در زندگی کاربرد دارند.
- بـه دیگـران نشـان دهید کـه آنها برای شـما
   مهـم هسـتند و به آنهـا علاقمند هسـتید.
- از زیـــر ســـوال بـــردن یـــا بـــه چالــش کشـــیدن دیـــدگاه یـــا منطـــق دیگـــران خـــودداری کنیــــد.
  - از قطع کردن صحبت دیگران بپرهیزید.
- انعطاف پذیــر باشــید و ســاختار مــورد نظرتــان را بــه دیگــران تحمیــل نکنیــد.

پیامد ارتباطات بین فردی

- **دوست داشتن:** تــلاش بــرای دوســت داشــتن دیگــران، اشــیا، و ایــده هــا.
- درک کـــردن: درک تفـــاوت ایـــده هـــا، نگــرش و الگــوی رفتــاری افــراد و تعامــل در چارچـــوب مثبـــت ذهنـــی.
- اعتماد: درک متقابل جهت تقویت ارتباطشخصی،اجتماعیوحرفهای.
- آگاهی از خطای قضاوتی: بررسی دیدگاه و ایدهها بر اساس منطق.

مهارتهای نــــرم

مقدمه

سـاختن یک تیـم و کار کردن با آن بـه طور موثر و هماهنگ کار سـختی است.

پیــدا کــردن بازیکنهــا کار راحتــی اســت، ایــن کـه آنهـا را بـه بــازی بــا یکدیگــر وا داریــد قســمت ســخت کار اســت.

همه میتوانند تعداد اعضای مورد نیاز تیم را پیدا کنند (به طور مثال برای یک تیم فوتبال) ولی این که آنها را به یک گروه منسجم تبدیل کنید؛ موضوع دیگری است. تلاش و مهارت زیادی نیاز است تا تک تک اعضای گروه را به تیمی تبدیل کنید که اعضا برای هدف گروه تلاش میکنند نه اینکه بر رضایت شخصی متمرکز باشند.

اهمیت روابط انسانی

اگـرتمـام اعضـای گـروه منفعـت شـخصی خود را کنـار بگذارنـد و روابـط کارامـدی داشـته باشـند، تیـم عملکـرد موفقی خواهـد داشـت. در این زمینه توصیـه میشـود کـه مـوارد زیـر را بـه یـاد داشـته باشد:

كلمات بسيار مهم:

- ۱. " من اعتراف میکنم که اشتباه کردم"
  - ۲. "کارت را خوب انجام دادی"
    - ۳. " شما چه نظری دارید؟ "
      - ۴. " ميشه لطف كنيد..؟"
        - ۵. " خیلی ممنون"
          - ۶. " ما "

کلمه بی اهمیت:

۱. " من"

تیم چیست؟

گروهــی از افــراد هســتند کــه دور هــم جمــع میشــوند تـــا:

- مشکلی را حل کنند
  - به هدفی برسند
- به موضوعی بپردازند

اهداف فردی با اهداف تیم ادغام میشود. اعضای مختلف تیم ایدههای متنوعی را مطرح میکنند، تمام نقاط ضعف و قوت را با هم بررسی میکنند، و جمعا تصمیم میگیرند.

چرا تیم بهترعمل میکند؟

حقیقت این است که یک کل، از مجموع تک تک تک قسمت هایش بهترعمل میکند. افراد تیم با خود مهارت، دانش و ارتباطات جدید به گروه میآورند، تمامی این موارد کارکرد موثر گروه را تضمین میکنند.

چگونه یک تیم موثر بسازیم؟

شناخت یکدیگر: علایی، نگرش، باور، استعداد، انگیزهها و اهداف فردی یکدیگررا بشناسید. به توافی رسیدن: مطمئن شوید که دیدگاههای تمام اعضای گروه مورد بحث قرار گرفته، ولی در نهایت تصمیمها با توافیق اکثریت گرفته شود.

شناسـایی منابع در دسـترس: نه تنهـا منابعی که به وضوح در دسـترس هسـتند، بلکـه آنهایی را که میتـوان به آسـانی تهیـه کرد را شناسـایی کنید. مشـخص نمـودن چارچوبهـای اخلاقـی: اعضـای تیـم رفتارهایـی کـه روحیـه تیمـی را تقویـت میکننـد، داشـته باشـند و بـه نقطـه نظرهـای یکدیگـر احتـرام بگذارنـد.

همکاری با یکدیگر: هنگامی که تیم به تصمیمی

علیرغـم هرگونـه اعتـراض میرسـد، افـراد بایـد آن را بـه عنـوان تصمیـم تیـم در نظـر بگیرنـد و همـکاری کنند.

رفتار فردی در تیم:

بعضی از الگوهای رفتاری میتواند در یک تیم مفید باشند در حالیکه بقیه ممکن است به تیم آسیب برسانند:

رفتارهای آسیب زا:

- دائم ایراد گرفتن
  - سلطه گری
- سوء استفاده کردن
  - قضاوت گر بودن
    - بی علاقگی
- مکالمات فرعی و حاشیهای داشتن
  - بی تصمیمی
  - برجسب زدن
  - عدم پذیرش مسئولیت
  - مسخره کردن ایدههای دیگران

رفتارهای مفید:

- خوش بین بودن
- وقت شناس بودن
  - حامی بودن
  - مؤدب بودن
  - روشنفکر بودن
  - مشارکت داشتن
    - گوش دادن
- به اشتراک گذاشتن کار
  - بيان شفاف ايدهها
- احترام گذاشتن به نظرات دیگران
  - استفاده نکردن از برچسب ها
    - مبالغه نکردن

روشهایی برای درگیر کردن اعضای تیم :

- سوالات باز پاسخ بپرسید.
- وظایف مشخصی تعیین کنید.
  - نظر اعضای تیم را بپرسید.
- نقشهــای تیــم را بــه طــور چرخشــی عــوض کنیــد.

تصميمات تيم

بــرای گرفتــن تصمیمــات تیمــی فرآینــد زیــر بایــد طــی شــود:

- اطلاعات جمع آوری کنید.
  - اطلاعات را تحلیل کنید.
- ایدههای مختلف را ارائه و درباره آنها بحث کنید.
- راه حلهـــای جایگزیـــن و متفـــاوت را بررســـی کنیـــد.
  - تصمیم جمعی بگیرید.

درک رفتار

نتیجــه هرموقعیتــی بســتگی بــه چگونگــی رفتــار شــما دارد.

۳ سبک رفتار شامل:

- انفعالی
- يرخاشگرانه
  - جسورانه

رفتار منفعل

- می خواهید وضع موجود را حفظ کنید.
- بـه دیگـران اجـازه میدهیـد تـا بـرای شـما تصمیــم بگیرند.
- برخلاف احساسات واقعیتان به صورت کلامی
   با دیگران تعامل میکنید.
- بـرای فـرار از حـل مشـکل، کار را بـه عقـب میاندازیــد.

چه شکلی به نظر میرسید؟

- يشت جمع مىايستيد.
- تماس چشمی بر قرار نمیکنید.
- زمانی که ناراحتید لبخند میزنید.
  - بی قرار هستید.

حرفهای شما چگونه به نظر میآید؟

- دفاعی
  - مبهم
- ناراضی بودن از خود
  - مردد بودن

چه احساسی خواهید داشت؟

- مورد سوء استفاده قرار گرفتن
  - آسیب دیده
    - مضطرب
      - ناامید
      - ضعیف

دیگران چه احساسی خواهند داشت؟

- بىعلاقە
- ناامید و خسته
- گناهکار

• خشمگین

رفتــار منفعــل بــه شــما در رســیدن بــه اهدافتان کمــک نمیکنــد. بــه همیــن دلیل شــما:

- حس قربانی بودن خواهید داشت.
- دیگـران را بـه خاطـر اتفاقـی کـه برایتـان
   افتـاده سـرزنش خواهیـد کـرد
- بـه دیگـران اجـازه میدهیـد بـرای شـما
   انتخـاب کننـد.
- رفتــار منفعــل را بــه خاطــر ریســک کــم آن انتخــاب خواهیــد کــرد.

رفتار پرخاشگرانه

- موضع خـود را بـه دیگــران تحمیــل می کنیــد .
- دیگــران را متهــم و ســرزنش میکنیــد و بــا بــی توجهــی بــه احساساتشــان، آنهــا را مقصــر میدانیـــد.
- بـا عصبانیـت رفتـار میکنیـد و دیگـران را مسـخره میکنیـد.
- رفتــاری غیــر قابــل پیــش بینــی و تهاجمــی داریــد.

چگونه به نظر میرسید:

- به جلو خم می شوید.
- انگشت اشاره خود را به سمت افراد میگیرید.
  - ارتباطات چشمی خیره و تیزی دارید.
    - دیگران را به تمسخر میگیرید.

حرف هایتان چگونه به نظر میرسد؟

- پرسروصدا
- طعنه آميز
  - محکم
  - دفاعی
  - گستاخ

چه احساسی خواهید داشت؟

- حس قدرت و کنترل بر دیگران
  - عذاب وجدان
  - تسلط داشتن بر دیگران

دیگران چه احساسی خواهند داشت؟

- تدافعی
- تحقير شده
  - ترسیده

رفتار پرخاشگرانه باعث میشود؛

- به صورت محدود به اهدافتان برسید.
  - منجر به رنجش دیگران میشود.

رفتارقاطعانه

- منجر به تقویت عزت نفس میشود.
- کلیـدی بـرای ارتباطـات موثـر و محـل کار و موقعیتهـای اجتماعـی اسـت.

كاربرد رفتار قاطعانه:

- هنگامـی که فـردی درخواسـت غیرمنطقی
   از شما دارد.
- هنگامـی کـه میخواهیـد با نظـر همتیمی
   خـود مخالفت کنید.
- هنگامی که با فرد عصابی مواجه میشوید.

هنگامیکه رفتار قاطعانه داشته باشید قادر خواهید بود که:

- از موقعیتهای تعارض آمیز دوری کنید.
  - وقتتان را هدر ندهید.
    - خود را ارزیابی کنید.
  - با همکاران به طور موثرتری کار کنید.
    - ایدههای خود را جلو ببرید.
- درباره خود و رفتارتان حس خوبی داشته باشید. شـما میتوانیـد نشـانههای رفتـار قاطعانـه را با تحلیـل کـردن موقعیتهـای زیـر شناسـایی کنید: هنگامـ، که:
  - با خود و دیگران صادق هستید.
    - از حق خود دفاع میکنید.
  - به حقوق دیگران احترام میگذارید.
    - اعتماد به نفس دارید.
- قـادر هسـتید بـه طـور منطقـی و بالغانـه
   رفتـار کنیـد.

چگونه به نظر میرسید:

- ارتباط چشمی مستقیم دارید اما خیره نمیشوید.
  - آرام هستید .

حرف هایتان چگونه به نظر میآید؟

- محکم و استوار
  - صادق
- واضح و شفاف

چه احساسی خواهید داشت؟

- با اعتماد به نفس
  - مسئولیت پذیر
- احساس قدرتمندی

رفتار قاطعانه:

- بـدون آسـیب زدن بـه دیگـران بـه اهدافتان میرسـید.
  - مسئولیت رفتار را بر عهده میگیرید.
- بـه شـما نیرویـی بـرای حرکـت رو بـه جلـو و اعتمـاد بـه نفـس میدهـدو

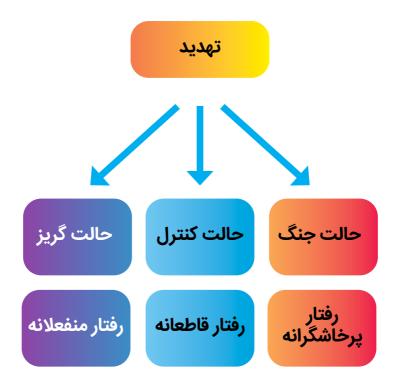
برای اینکه رفتارقاطعانه را در خودتان تقویت کنید باید باور، احساس و نگرش مثبت و قاطعانهای داشته باشید.

منطقه امن

به طور کلی افراد درموقعیتهای محدود کننده برای خود یک حاشیه امن میسازند با این حال برای رسیدن به اهداف و پیشرفت در زندگی، ضروری است که از منطقه امنمان خارج شویم. در ابتدا ریسکهای کوچک داشته و به سمت هدف برنامهریزی شده خود حرکت کنید. شکل زیر مفهوم مناطق امن را نشان میدهد.

منطقه امن: کارهایی که از آنها لذت می برید انجام دهید. ناشناخته ها: از موقعیت هایی که دوست ندارید و برایتان سخت است تا با آنها مواجه شوید اجتناب می کنید.

از منطقه امن خودخارج شوید و ریسکهای کوچک کنید تا وسعت منطقه امنتان را افزایش دهید.

قدمهایی برای رسیدن به رفتار قاطعانه

قـدم اول: بــه فــرد مقابل گوش دهید و نشــان دهید که درکــش میکنید.

قدم دوم: چیـزی کـه احسـاس میکنیـد یـا بـه آن فکـر میکنیـد را بیـان کنیـد.

قدم سوم: چیزی که می خواهید اتفاق بیفتد را بیان کنید. بعضی وقتها شما مراحل ۱ و ۲ را انجام می دهید اما بعدنمی توانید بگویید که چه می خواهید. حتما باید هر ۳ این مراحل را انجام دهید. در این صورت است که به خود اجازه می دهید آنچه را که می خواهید به دست آورید.

رسیدن به حالت برد - برد

- دنبال راه حل برد برد باشید.
- برای رسیدن به راهحل مشترک مذاکره کنید.
  - راهحل تو + راهحل من = راهحل ما .

مراحل مورد نیاز برای شکلدهی رفتار قاطعانه

- ۱. اعتماد به نفس خود را بسازید.
- ۲. یاد بگیرید شنونده خوبی باشید.
  - ۳. ریسک پذیر باشید.
  - ۴. رفتارهای دیگران را درک کنید.
    - ۵. بدانید که چه میخواهید.
- ۶. مکث کنید- نگاه کنید گوش دهید.
  - ۷. تمام تکنیکها را تمرین کنید.

مشخصات یک تیم با عملکرد بالا

- اهدافبزرگومناسبیتنظیممیکنندوبهآنهامیرسند.
  - رضایت شغلی بالایی دارند.
- درجه بالایی از همکاری بین اعضاء را نشان می دهند.
  - رهبران با لیاقتی دارند.
- افراد نقشهایی متناسب با مهارتهایشان در تیم بر عهده میگیرند.
  - به سرعت از اشتباهاتشان درس میگیرند.
    - نگرش مشتری مدارانه دارند.
- مهارتهای حل مسئله خوبی دارند و به طور مرتب عملکردشان را ارزیابی میکنند.
  - با انگیزهاند.

اصول تیم با عملکرد بالا

- مسئولیتهای مشترک.
  - آینده نگری.
- تمرکز بر روی اهداف تیم.
  - خلاقیت.
  - ارتباطات موثر.
  - تمرکز بر وظایف.
  - پاسخگویی سریع.

پرسشنامه

هر سوال را به دقت بخوانید و به خود از ۱ تا ۵ نمره دهید.

جواب شما	نمره
من این مهارت را در حد " بسیار کمی " دارم.	1
من این مهارت را در حد " کمی " دارم.	۲
من این مهارت را در حد " نسبتاً خوبی " دارم.	٣
من این مهارت را در حد " خوبی " دارم.	۴
من این مهارت را در حد " بسیار عالی " دارم.	۵

نمره	سوالات	ردیف
	آیا شما معمولا شنونده خوبی هستید؟	١
	آیـا شـما در مواقـع ضـروری با دیگـران بـه مذاکره میپردازیـد؟	۲
	آیا شما قادر هستید به موقع " نه" بگویید؟	٣
	آیـا میتوانیـد انتقـادات را بپذیریـد بـدون اینکـه ناراحت شــوید؟	Æ
	آیــا میتوانیــد خواسـتههای خــود را مطــرح کنید و کاری کنیــد تــا دیگــران ایدههای شــما را بپذیرند؟	۵
	آیـا میتوانیـد بـدون اینکه پرخاشـگر یا گسـتاخ به نظر برسـید، بـا افراد مخالفـت کنید؟	۶
	هنگامــی کــه دیگــران شایســتگی دارنــد، از آنهــا تعریــف میکنیـــد؟	Υ
	آیا میتوانید انتقاد سازنده کنید؟	٨
	آیا در جلسات مشارکت میکنید؟	٩
	آیــا میتوانیــد در مقابــل غریبههــا بــه خوبــی سـخنرانی کنیــد؟	10
	آیــا میتوانیــد بــدون احساســاتی شــدن، بــه طــور منطقــی بــه بحــث بپردازیــد؟	11
	آیـا میتوانیـد طـوری صحبـت کنیـد کـه مقیـد و متعهـد بـه نظر برسـید؟	١٢
	آیـا میتوانیـد بـه درسـتی صحبتهای دیگـران را در مکالمـه خلاصـه کنید؟	۱۳
	آیـا معمـولا از قطـع کـردن صحبتهـای دیگـران اجتنـاب میکنیــد؟	116
	آیا مشکلات را به شکل فرصت میبینید؟	۱۵
	آیـا میتوانیـد سـوال بپرسـید بـدون اینکـه شـبیه بازپـرس بـه نظر برسـید؟	18

نمره	سوالات	ردیف
	آیــا میتوانیــد موضوعــات پیچیــده را بــا زبانــی ســاده توضیــح دهیــد؟	١٧
	آیــا میتوانیــد نظــرات متفــاوت را بــدون اینکــه عصبانــی شــوید، بررســی کنیــد؟	١٨
	هنگامــی کــه بحثــی بــه وجــود میآیــد، آیــا معمــولا از جملاتــی کــه بــا "مــن" شــروع میشـوند بـه جـای جملاتـی کـه بــا "تــو" شــروع میشــوند، اســتفاده میکنیــد؟ (مثــلاً "مــن فکــر میکنــم کــه ممکــن اســت حرفــت درســت نباشـــد" بــه جــای " تــو اشــتباه میکنـــی")	19
	آیـا از زبـان ملایمی اسـتفاده میکنید؟ مثـلاً: کاملا درسـت نیسـت، ممکن اسـت آسـیب بزند و به جـای اسـتفاده از زبانی محکـم مانند: کاملاً اشـتباه اسـت، به شـدت آسـیبزا است.	۲۰
	مجموع	

	100
امتياز من	امتياز كل

اکنـون بـه امتیـاز خـود نـگاه کنیـد و تحلیـل کنیـد کـه در چـه جاهایـی نیـاز بـه تـلاش و توجه بیشـتری داریـد. مهارتهای نــــرم

مدیریت زمان

مدیریـت زمـان موثـر به معنـای مدیریـت خود و منضبـط بودن اسـت.

همیشه کارهای بسیار زیادی هست که به نظر میرسد زمان کافی برای انجام دادن آنها را نداریم. دستهای از افراد هستند که منظم و با برنامه هستند واغلب به موقع میتوانند کارهایشان را انجام دهند.

اولیان درسی که درباره مدیریت زمان می توان یاد گرفت این است که در دنیای واقعی، اتفاقاتی برخلاف انتظارمان می افتد و مشکلاتی بر سر راهمان رخ می دهد. کامپیوترها خراب می شوند، فایلها گم می شوند و غیره و هیچ راهی نیست که از آنها اجتناب کرد. این به این معناست که باید از سیستمهای مدیریت زمان انعطاف پذیری استفاده کنید که برای شما مناسب باشند.

روشی که زمانتان را مدیریت میکنید باید به روشی که پولتان را بودجه بندی و مدیریت میکنید شیاهت داشته باشد. به عنوان مثال در انتهای ماه شیما مقداری پول دریافت میکنید که به طور دقیق از آن اطلاع دارید؛ در نتیجه میدانید که که چه قدر میتوانید برای چیزهایی مانند قبض،

خوراک، پوشاک و غیره هزینه کنید اگر دریک ماه صورت حسابی با مبلغ زیاد دریافت کنید میتوانید هزینه هایتان را به طور دقیق تطبیق دهید، میتوانید تصمیم بگیرید که باری شام بیرون بروید یا پولتان را پس انداز کنید.

همچنین میدانید که چه قدر زمان در اختیار دارید و میدانید که چه قدر زمان میبرد تا هر کاری را تکمیل کنید پس میتوانید زمانتان را مانند پولتان، بودجه بندی کنید.

چه طور زمان را مدیریت کنید؟

شما میتوانید زمانتان را با دنبال کردن موارد زیر مدیریتکنید:

مشخص كردن اولويت هايتان

از خودتان بپرسید:

- هدف این کارتان چیست؟
- از شما انتظار میرود چه کاری انجام دهید؟
- چه مقدار زمان برای انجام دادن آن نیاز دارید؟
  - چه کاری باید انجام دهید؟

اولويتهايتان رامديريت كنيد

کارهایی که نیازمند واکنش سریع هستند: کارهای مشخصی هستند که شما باید فوری به آنها پاسخ دهید و زمانی برای برنامه ریـزی ندارید.

کارهایی کهنیازمندبرنامهریزی هستند: کارها و وظایفی هستند که شما از قبل درباره آنها میدانید و به همین دلیل میتوانید برای آنها برنامه ریزی کنید.

بـرای اینکـه زمـان خودتـان را بـه محـض بـه وجود آمـدن موقعیتهای بـالا مدیریت کنیـد کارهای زیر را انجـام دهید:

- نیاز دارید بدانید به طور تقریبی چند درصد از روز
   یا هفته خود را صرف کارهای فوری یا کارهای
   نیازمند برنامهریزی میکنید.
  - برای کارهای فوری زمان در نظر بگیرید.
- هیے وقت کارها را برای لحظه آخر نگه ندارید.
   برای زمانی که میخواهید روی کار خاصی صرف
   کنید برنامه ریزی کنید و به آن پایبند باشید.

یکی از رایجترین اشتباهاتی که افراد در مدیریت اولویتهایشان مرتکب میشوند این است که کارهای بزرگ و مهم را برای لحظه آخر نگه میدارند در حالی که کارهای کوچک و بی اهمیت را انجام میدهند. مهارتهای نــــرم

مهارتهای ارائه دادن

فرآيند

قدم اول: برای ارائه تان برنامه ریزی کنید

هنگامــی کــه تصمیم بــه ارائــه دادن میگیرید به مــوارد زیر توجــه نمایید:

موضوع: شـما بایـد درک عمیقـی از عنـوان ارائه و موضوع آن داشـته باشـید.

جمع آوری اطلاعات: همه اطلاعات مـورد نیاز را جمـع آوری کنید- از دانـش و تخصصتان، همـکاران و همکلاسـیهایتان، کتابهـا و مجـلات، اینترنـت و غیره اسـتفاده کنید.

اندازه و نـوع مخاطبان: پیشـاپیش بدانیـد که مخاطبان شـما چه کسـانی خواهنـد بود. نیازهـای مخاطبانتـان را از قبـل تحلیـل نماییـد، به پرسـشهای زیر پاسـخ دهید کـه به شـما کمـک میکنـد بر این اسـاس برنامـه ریـزی کنید:

- آیا آنها همـکاران یا همکلاسـی هایتـان هسـتند؟
  - آیا افرادی هستند که شما نمیشناسید؟
- سـطح دانـش آنهـا در ارتبـاط بـا موضـوع
   چقـدر اسـت؟
  - چند نفر حضور خواهند داشت؟

- ابـزاری کـه بایـد مـورد اسـتفاده قـرار گیـرد: تصمیـم بگیریـد کـه از چـه ابـزاری اسـتفاده خواهیــد کرد:
  - پاورپوینت
  - نوشتن بر روی تخته وایت برد
    - صحبت کردن

قدم دوم: ارائه خود را آماده کنید

طرح تان را بنویسید

- مقدمه
- بدنـه اصلـی (نکتههایـی کـه بایـد مـورد بحـث قـرار دهیـد)
- یادداشتهایی روی کارتهای کوچک
  تهیه کنید تا در زمانی که فایل ارائه تان
  را درست میکنید از آنها استفاده نمایید
  (اگر از پاورپوینت استفاده خواهید کرد)
- فایــل ارائــه پاورپوینــت را آمــاده کنیــد، پارگرافهــا را ننویســید. فقــط نکتههــا را بنویســید آنهــا را بــه جــای کل اســلاید نمایــش دهیــد. ایــن کار بــه مخاطبانتــان کمــک میکنــد روی نکتــهای کــه در مــورد آن صحبــت میکنیــد، تمرکــز کننــد.

قدم سوم: ارائه تان را تمرین کنید

- مـی توانیـد ارائـه را در برابـر جمـع کوچکـی
   از دوســتان تمریــن کنیــد. اگــر کســی در
   دســترس نیســت، شــما میتوانیــد در
   برابــر آینــه و بــه تنهایــی ایــن کار را انجــام
   دهیــد.
- زمــان تــان را مدیریــت کنیــد: در اغلــب مواقــع بــا محدودیــت زمانــی مواجــه میشـــوید. بـــه همیـــن دلیـــل بهتـــر اســت ببینیــد آیــا میتوانیــد خودتــان را بــا زمــان تطبیــق دهیــد؟

قدم چهارم: ارائه خودتان را انجام دهید

- ترس از ارائه را کنار بگذارید .
- اعتماد به نفس داشته باشید.
  - معمولی صحبت کنید.
- ترجیحــا بــا یــک موضــوع ســاده و مناســب کــه یــخ جلســه را بشــکند صحبــت را آغــاز کنیــد. بــا مخاطبــان تمــاس چشــمی مناســب و منظــم برقــرار کنیــد.
- فقط به نکات نگاه کنید و سیس از

- حافظــه تــان کمــک بگیریــد.
- همیشــه موقــع ارائــه دادن بایســتید،
   نشســتن موقــع ارائــه اثربخشــی آن را
   کاهــش خواهــد داد.
- از حــرکات دســت، صــورت و ســر بــرای تاکیـــد بــر موضــوع اســتفاده کنیـــد.
- ارائـه خودتـان را بـه شـکلی انجـام دهیـد کــه مشــارکت مخاطبــان را بــه همــراه داشــته باشــد.
- یکنواختــی در ارائــه را بــا یــک بـــازی یــا ســـوال در ارتبـــاط بـــا موضـــوع، از بیـــن ببریـــد.
- در پایــان، بپرســید کــه پرسشــی دارنــد؟ و بــا اعتمــاد بــه نفــس بــه پرســشها پاســخ دهیــد.
- روشهـای ارتبـاط بـا خـود را بـه مخاطبـان ارائـه کنیـد.
- از مخاطبان بــرای توجــه وهمراهــی در جلســه تشــکر کنیــد.

مثالهایی از زبان ارائه

کارکرد	زبان
سلام به مخاطبین	صبح بخیر(عصر/ شب)، خانمها و آقایان/ دوستان/ دختران و پسران
معرفى عنوان موضوع	مایلیم شروع کنم با
حفظ ترتيب موضوع	در ابتدا و دوم
حرکت به موضوع بعدی	در ادامه
کنترل کردن اینکه مخاطبین موضوع را فهمیده اند	آیا واضح بود؟
خلاصه کردن موضوع	به طور خلاصه/ در نهایت / به منظور نتیجه گیری/ جمع بندی
خاتمه	سپاسگزارم

مهارتهای نـــــرم

کنترل استرس

استرس چیست؟

استرس از کلمه لاتین "stringere" میآید و به معنی "فشردن" است. در طول قرنها معانی متفاوتی برای افراد مختلف داشته و در قرن ۱۷ میلادی با سختی و زجر در ارتباط بوده است. در قرن ۱۸ و ۱۹ با فیزیک و مهندسی در ارتباط بوده آیا در بوده هنگامی که مردم نگران بودند که آیا در برابر فشار ها، میتوانند مانند فولاد آبدیده مقاومت کنند یا خیر. در حال حاضر استرس مقاومت کنند یا خیر. در حال حاضر استرس جزء جدا ناپذیری از زندگی مدرن شده است و ما میتوانیم بگوییم:

- همه در حال عجله و تحت فشار هستند
   تا به ضرب العجل كارها و اهداف
   برسند.
- مسئله مهم واکشنی است که این فشار در شما به وجود میآورد.
- استرس میتواند از طریق عوامل داخلی یا خارجی به وجود بیاید.
- باعث به وجود آمدن عدم تعادل بین نیازی که در شما به وجود آمده و توانایی شما برای برطرف کردن آن نیاز، میشود.

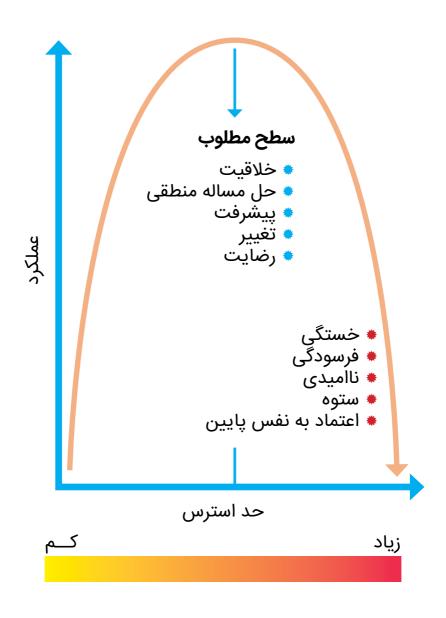

استرس را شناسایی کنید

بایـد اسـترس و عوامـل بـه وجـود آورنـده آن را شناسـایی کنیـد. فقـط آن زمـان اسـت کـه یـاد میگیریــد چگونــه بــا آن مقابلــه کنیــد. شــما بایــد بدانیــد کـه:

- میزانی از استرس و اضطراب طبیعی است و بدون آن ما قادر به زنده ماندن نخواهیم بود.
- اسـترس بسـیار شـخصی اسـت وهرکـس
   آن را متفـاوت تجربـه میکنــد.
- برای اینکه بتوانید با موفقیت استرس را مدیریت کنید؛ باید بدانید که چه زمانی در حال تجربه کردن آن هستید.

شـکل صفحـه بعـد سـطوح مختلف اسـترس را نشـان میدهـد.

نمودار سطوح مختلف استرس

درک استرس

شـما بعضـی وقتهـا در مقابـل دیگـران اسـترس خـود را ابـراز میکنیــد. بـا ایــن حــال بـا بیــان کـردن اسـترس خـود ممکن اسـت شـرایط را برای خــود بدتــر کنیــد. یــک روان درمانگــر بالینــیا میگویــد کـه خـود کلمـه اسـترس نیــز میتوانــد عامــل اسـترس شــود. او میگویــد:

فقط این که بگویید استرس دارید میتواند باعث آزاد شدن تعداد زیادی از هورمونها شود - اپی نفرین و کورتیزول-و انتقال دندههای عصبی در مغز باعث میشوند ما احساس اضطراب و استرس شدید کنیم. تپش قلب میگیریم، سریعتر نفس میکشیم، فشار خونمان افزایش مییابد، نمیتوانیم درست فکر کنیم و احساس ترس و اضطراب میکنیم.

پـس بـرای کاهش دادن اسـترس و تاثیـرات آن مـا بایــد نحــوه فکــر کــردن و صحبــت کردنمــان را اصــلاح کنیم.

علائم شایع استرس

علائم فيزيكي

- کاهش یا افزایش اشتها
- كاهش يا افزايش ميزان خواب
  - تنگی نفس
  - سرد و گرم شدن
    - تیک عصبی
    - حالت تهوع
  - گرفتگی عضلات
    - سردرد
    - لرزش بدن
    - خشکی دهان

علائم احساسي

- احساس شکست
- از دست دادن اعتمـاد بـه نفـس و کاهـش
  - عـزت نفـس
    - منزوی شدن
  - غيرمنطقى بودن
    - عدم تمرکز
  - از دست دادن علایق

احساساتی که هنگام استرس تجربه میکنید

هنگامـی که اسـترس دارید غالبا این احساسـات را تجربـه میکنید:

- عزت نفستان یایین است.
  - ناشیانه عمل میکنید.
- احساس شکست میکنید..
  - همیشه عصبانی هستید.
    - عذاب وجدان دارید.
- احساس عدم شایستگی دارید.

مقابله با مشكل

شما ممکن است زمان زیادی را صرف نگران بودن برای موضوعی کنید ولی در واقع کاری برای حل کردن آن انجام ندهید. ۹۰ درصد آن زمان، صرف نگرانی برای مشکلاتی میشود که ممکن است هیچ وقت اتفاق نیفتند. و همانطور که وینستون چرچیل گفت: مشکلات زیادی در زندگی وجود دارند، که بیشتر آنها هیچ وقت اتفاق نیفتاده اند.

فرآيند مقابله

- عامل استرس زا را پیدا کنید.
- تلاش کنید آن را تغییر دهید.
- اگر نمیتوانید آن را تغییر دهید، بپذیرید.
- اگر نمیتوانید بپذیرید، از آن فاصله بگیرید.
  - روی این دعا تامل کنید:

"خدایـا بـه مـن آرامشـی عطـا فرمـا تـا بپذیــرم آنچـه را کـه نمیتوانـم تغییـر دهـم، شـجاعتی کـه تغییـر دهـم آنچه را کـه میتوانـم و بینشــی که بتوانـم تفاوت ایــن دو را بدانـم!"

لیستی از عوامل استرس زا تهیه کنید
 و آنهایی را که میتوانید تغییر دهید
 مشخص کنید و برای انجام دادن آن
 زمانی واقع بینانه برای خود تعیین
 کنید.

زمان	عمل مورد نیاز	مشكل

مراقبت از خود

هنگامی که استرس دارید باید بیشتر به خودتان توجه کنید و مراقب بدن و ذهنتان باشید. تصویری که از خود دارید را بهتر کنید:

- اگــر کســی از شــما تعریــف میکنــد آن را بپذیریــد و رد نکنیــد.
- ارزش خـود را بدانیـد، لیسـتی از چیزهایـی
   کـه در آنهـا خـوب هسـتید را بنویسـید.
- هنگامـی کـه کاری را خـوب انجـام میدهید،
   خـود را تشـویق کنید.
- طـوری بـا خودتـان رفتـار کنیـد کـه دوسـت داریـد دیگـران بـا شـما رفتـار کننـد.
- بـا بــدن خــود خــوب رفتــار کنيــد، ايــن تنهــا بدنــی اســت کــه داريــد و خواهيــد داشــت.
- یاد بگیرید خود را دوست داشته باشید تا
   دیگران نیز شما را دوست داشته باشند.

ابراز احساسات

برای اینکه سالم و پرانـرژی باشـید بایـد احساسـات مثبـت خـود را حفـظ کنیـد و نگذاریـد احساسـات منفـی شـما را در بـر بگیرد. احساسـات خـود را بـروز دهیـد.

- شـبکهای از افـرادی کـه از شـما حمایـت
   خواهنـد کـرد ایجـاد کنیـد.
- ارتباط دوطرفه و منظمی با افراد مهم زندگی تان داشته باشید.
- احساسات خود را بپذیرید و آنها را بروز دهید.
- بــا کســی کــه بــه او اعتمــاد داریــد دربــاره احساســاتتان صحبــت کنیــد.
  - از ابزار قدرتمند خنده استفاده کنید.
- بــرای اینکــه لبخنــد بزنیــد کــه بــه شــما کمــک کنــد تــا آرام شــوید میتوانیــد:
- عکسی خنده دار بر روی میزتان بگذارید
   که بتوانید به آن نگاه کنید.
  - به لحظهای خنده دار در زندگیتان فکر کنید.
- ◄ بـه يـک تعطيـلات کوتـاه برويـد (بـرای چنـد لحظه چشـمانتان را ببنديـد و خود را در جايــی کـه در آن احسـاس آرامـش میکنیـد تصـور کنید).
- ◄ بـه يـاد داشـته باشـيد كـه شـما در مركـز
   جهـان نيسـتيد و واقعـا ايـن وضعيـت هـم
   آخـر دنيـا نيسـت.

حواس خود را پرت کنید

شما باید:

- بتوانید کمی از کار دست بکشید و انـرژی بگیرید تـا بدنتـان بـه طـور مـداوم تحـت تاثیـر اسـترس نباشـد.
  - چای یا قهوه بنوشید و استراحت کنید.
- بدنتان را با منقبض کردن و رها کردن عضلات آرام کنید.

شما باید:

- برای خود مرز تعیین کنید.
- در انتهای روز کار را رها کنید.
- زمانــی را بــرای خودتان (زمان مــن) در نظر بگیرید.
  - ورزش کنید.
  - از آرامسازی استفاده کنید.

مهارتهای نــــرم

مهارتهای تفکر

مقدمه

یادگیــری صرفــا بــه ایــن معنــی نیســت کــه آنقــدر یـک مطلـب را تکـرار کنیـم تــا آن را خاطـر بســپاریم. ایــن نــوع آمــوزش بــرای مطالبــی مانند الفبــا، شــعر، جــدول ضــرب، فرمولهــای شــیمی وغیــره اســت. توسـعه مهارتهــای تفکــر نــه تنهــا موجــب میشــود کــه مطالــب را بــه طــور دقیــق درک کنیــد، بلکــه آموختــه هایتــان دوام بیشــتری نــز خواهنــد داشــت.

شـما میتوانیـد مهارتهـای تفکرتـان را بـا فهـم انــواع مهارتهـا ، چگونگــی کارکــرد آنهـا و تمریــن، بهبــود ببخشــید. هرچــه شــما توجــه بیشــتری بــه ایــن مهارتهــا کنیــد در حرفــه خودتــان فــردی موثرتــر خواهیــد بــود.

مهارتهای کلیدی تفکر

شـکل زیــر فراینــد توسـعه مهارتهــای تفکــر را نشــان میدهــد:

تمركز

- نیازهای خودتان را مشخص نمایید.
- مـواردی که موجب سـردرگمی شـما میشـود
   را نادیـده بگیرید.
  - مشکل را توصیف کنید.
  - در مورد هدف تان تصمیم بگیرید.
- در مورد مسیر رسیدن به هدف تصمیم بگیرید.

جمع آوری اطلاعات

- اطرافتان را با دقت بررسی کنید.
- از منابع مختلف اطلاعات جمع آوری کنید
- اعتبار اطلاعات را مورد پرسش قرار دهید.
- اطلاعات مرتبط با هدفتان را انتخاب کنید.

سازماندهی کردن

تمام اطلاعاتی که جمع آوری میکنید باید به صورت منظم سازماندهی شود تا وقتی به آنها نیاز دارید بتوانید به آسانی آنها را بازنگری کنید. این کار شامل بایگانی مطالبتان در پوشههای جداگانه و با نامی مناسب که مشخص کند محتوی هر پوشه چیست، میشود. میتوایند این کار را به اشکال زیر انجام دهید:

• اطلاعات را بر اساس ویژگیهای مشابه

- و یـا متفـاوت مرتـب کنیـد.
- اطلاعـات را بـر اسـاس تشـابهات و تفاوتها گروهبنـدی کنیـد.
  - گروهها را بر اساس محتوا نام گذاری کنید.
    - گروهها را به ترتیب اهمیت مرتب کنید.

تحليل كردن

- الگـوی ارتبـاط بیـن قسـمتهای مختلـف را تعییـن کنیـد.
  - ایده اصلی و ایدههای فرعی را تعیین کنید.
- مشخص کنید آیا ارتباطات منطقی
   وجود دارد و هر جا که ممکن است آنها
   را اصلاح کنید.

خلق كردن

- به ورای اطلاعات موجود بیاندیشید.
- پیـش بینـی کنیـد کـه چـه اتفاقاتـی ممکن اسـت رخ دهـد.
- با اضافه کردن جزئیات و مثال توضیح دهید.

یکپارچه سازی

خلاصـهای از همـه اطلاعـات را بـا تركیـب
 كـردن آنهـا در یـک فایـل، تهیـه كنیـد.

اطلاعـات موجـود را دوبـاره سـازماندهی
 کنیـد تـا راهـی بـرای دسـتیابی بـه اطلاعات
 جدیـد ییـدا کنیـد.

ارزشیابی

- معیارهایی برای قضاوت ارزش و مناسب بودن اطلاعات موجود، تعیین کنید.
- صحت اطلاعاتی کـه جمع آوری کـرده اید را سنجید.

طبقه بنديهاي تفكر

دو طبقه تفكر وجود دارد، نقادانه و خلاقانه.

تفكر نقادانه

تفکر نقادانیه به معنی داشتن توانایی در قضاوت درباره اجرایی بودن ایدهها است. در عصر جدید، کارها به سرعت پیش میروند. پیشرفتهای جدید حتی قبل از اینکه شما قادر باشید قبلیها را اجرا کنید از راه میرسند. اگر شما با سرعت حرکت نکنید و یا از آن جلو نزنید، عقب میمانید و رقبا از شما جلو میزنند. اطلاعاتی که از قبل دارید ممکن است تاریخ گذشته باشند. پس فکر

کنیـد، تفکـر نقادانـه داشـته باشـید و بـا اعتمـاد بـه نفـس عمـل کنیــد.

به محض اینکه توانایی تفکر نقادانه را در خود تقویت کنید، سطح اعتماد به نفس شما افزایش خواهد یافت. فکر کنید با موارد زیر چه کارهایی میتوانید انجام دهید:

- بـرای پذیـرش ارزیابـی و جــذب ایدههـای جدیـد مشـتاق باشـید.
  - از هوشتان به بهترین نحو استفاده کنید.
- آماده باشید که پرسشهای مناسب را بیرسید.
  - صحت اطلاعاتتان را بسنجید.
- ایدههای گوناگون را به شکل یک واحد
   کل به هم متصل کنید.
  - تحلیل کنید و اطلاعات جدید را دریابید.
- قادر باشید که حقایق را از موارد جعلی
   جـدا کنیـد .
- بـا اسـتدلال و تحلیــل از اشـتباهات شـایع
   پیشــگیری کنیــد.
- اجازه ندهیـد احساسـات بـر منطـق پیـروز شـود.

تفكر خلاقانه

تفکر خلاقانه به معنی ایدههای غیرمعمول است که تا کنون توسط هیچ کسی بیان نشده است. برای رسیدن به ایدههای جدید باید محدودیتهای ذهنی خود را بردارید و خارج از چارچوب بیاندیشید. همیشه رویکردهای متفاوتی برای حل یک مشکل و راههای بسیاری برای انجام کار وجود دارد.

تفکرخلاقانه به شما کمک خواهد کرد که ایدهها و مفاهیم جدید خلق کنید. هنگامی که تـلاش میکنید که از تفکر خلاق استفاده کنید مـوارد زیـر را بـه یاد داشه باشید:

- همیشه فقط یک راه برای پاسخ وجود
   نـداردف ممکن است پاسخهای بیی
   شـماری وجود داشته باشند.
- برای خلاق بودن ممکن است لازم باشد
   گاهی از منطق صرف نظر کنید. فقط در
   این حالت است که شما قادر خواهید
   بود که از خلاقیتتان استفاده کنید.
- ممکن است همیشه موفق نشوید، به
   تلاشتان ادامه دهید و در نهایت ایده
   خلاقانهای کشف خواهید کرد.

مهارتهای نــــرم

حل مسئله

مقدمه

شما هـر روز حداقـل بـا یـک مشـکل مواجـه میشـوید کـه بایـد حلـش کنید. مشـکلات بـا هر شـکل و انـدازهای بـر سـر راهتـان ظاهر میشـوند. میتواننـد مشـکلات روزمـره عـادی یـا پیچیـده تر از آن باشـند. هـر روز در موقعیتهـای تحصیلـی، شـغلی و غیره با مشـکلات سـر و کار داریم و آنها را برطـرف میکنیـم.

بعضی از مسائل که به طـور عادی با آنها سـر و کار داریم شـامل موارد زیر میشـوند:

- ازچه مسیری به محل کارم بروم؟
  - امشب شام چه بخورم؟
- چگونـه پــروژهای را کــه از برنامــه عقــب
   اســت انجــام دهــم؟
- چگونه از کاری که به من انگیزه نمیدهد
   به شغلی که واقعا به آن علاقه دارم
   تغییر مسیر دهم ؟
- چگونـه موضـوع مـورد بحـث در مقالـه را توضیـح دهـم؟
- چگونـه مشـکل یـک برنامـه کامپیوتـری را حـل کنـم؟
  - چگونه بودجه را مدیریت کنم؟

اهمیت حل مسئله

صرف نظر از شغلی که دارید یا رشتهای که میخوانید، شما با تواناییتان نسبت به حل مسائل قضاوت میشوید. حل مسئله برای این مهم است که همه ما باید در طول زندگی مان تصمیماتی بگیریم و به سوالاتی پاسخ دهیم.

هـر شـغل يـا موقعيـت تحصيلـی نيـز بـا خـود مشـکلاتی بـه همـراه دارد کـه بايد بـا آنهـا مواجه شـويد. شـما بايد نشـان دهيد کـه مهارتهای لازم بـرای حل آن مشـکلات و توانایی تحمل فشـارها و چالشهـای محتمـل را داريـد.

باید بتوانید:

- اطلاعات و موقعیتها را ارزیابی کنید.
- مشکلات را به اجزاء کلیدی تقسیم کنید.
- راههای مختلف بـرای روبه رو شـدن و حل
   آنها را در نظر بگیرید.
  - مناسب ترین روش را انتخاب کنید.

حـل مسـئله یکـی از اساسـی تریـن مهارتهـا اسـت. هـر روز ممکـن اسـت بـا چالشـی مواجـه شـوید و نیـاز باشـد فـورا بـه طـور منطقـی آن را تحلیـل نمـوده و راه حـل را ییـدا کنیـد.

مهارتهای مورد نیاز برای حل مسئله

مهارتهای زیـر برای حل مسـئله بسـیار کلیدی

هستند:

- مهارت تحلیل کردن
  - توانایی تفکر خلاق
    - نوآوری
- مهارت تحلیل علت و معلول
  - مهارت کار گروهی
    - مهارت ارتباطی
      - مهارت مذاکره

فرآيند حل مسئله

بـا هــر مسـئلهای کـه مواجــه باشــید، بعضــی از ایــن مراحــل الزامــی هسـتند:

- مشکل را شناسایی کنید.
  - مشکل را تعریف کنید.
- انتخابهای مختلف را در نظر بگیرید.
  - با برنامه عمل کنید.
  - احتمالات و عواقب را در نظر بگیرید.

توسعه مهارتهای تحلیلی و حل مسئله

بیشتر مهارتهای حل مسئله از طریـق تجربیـات روزانـه بـه دسـت میآینـد با ایـن حال،

فعالیتهای زیـر میتوانـد به شـما کمـک کند این مهارتهـا را در سـطح عالـی فـرا گیریــد:

بازی هوشی: جدول سودوکو، شطرنج و...

بازیهای کامپیوتری

کارعملــی: برنامــه نویســی، تعمیــر و نگــه داری ماشــین، کارهــای دســتی

مطالعـه دانشـگاهی: ارزیابـی منابـع اطلاعـات، طراحــی کــردن، آزمایــش کــردن

مراحل حل مسئله

فرآیند حل مسئله از مراحل زیر میگذرد:

ارزیابی مشکل:

- 🗖 ریشه مشکل را مشخص کنید.
  - 🗖 سوالات را طراحی کنید.
  - 🗖 اطلاعات را جمع آوری کنید.
    - 🗖 اطلاعات را خلاصه کنید.
    - 🗖 هدفتان را تعریف کنید

مديريت مشكل:

- 🗖 از اطلاعات به طور موثر استفاده کنید.
- 🗖 مشکل را به اجزا کوچک تقسیم کنید.
- 🗖 راه حلهای پیش رویتان را تحلیل کنید.
  - 🗖 قدمهای ضروری را مشخص کنید.

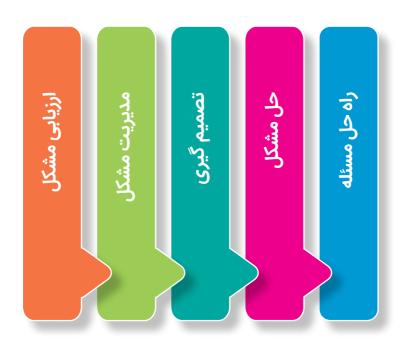
تصمیم گیری:

- 🗖 از بین گزینههای موجود تصمیم بگیرید.
  - 🗖 از بین منابع در دسترس انتخاب کنید.

حل مشكل:

- 🗖 تصمیمتان را به اجرا در آورید.
- 🗖 فرآیند را مرور و در صورت نیاز بازبینی کنید.

شکل زیر مراحل حل مسئله را نشان میدهد:

روش حل مسئله

روشهای زیرمی تواننید بیرای حیل مسئله ضروری باشند:

برروی راه حل تمرکز کنید نه مشکل: ابتدا مشکل را شناسایی کنید و بعد تمرکز خود را بر حل مسئله بگذارید تا بتوانید بر روی «پاسخ» تمرکز کنید نه بر روی اینکه « چه اتفاقی افتاد» یا «مقصرچه کسی است».

مسائل را ساده کنید: مشکل خود را ساده کنید. تمام جزئیات را حذف و به اساس مشکل توجه کنید. به دنبال آسان تریین و واضح تریین راه حیل بگردید. معمولا ساده ترین چیزها بیشترین اثیر را دارند.

از زبــان مثبت اســتفاده کنید: از جمــلات منفی مانند « مــن فکــر نمیکنــم....» یــا « این درســت نیســت ولی...» اســتفاده نکنید.

قضاوت نکنید: با مشکلات بـدون قضـاوت کردن رو بـه رو شـوید. بـر روی تعریـف مشـکل تمرکز کنید، آرام باشـید و مسائل را پیچیده نکنید . چیـزی کـه فـرد ماهـر در حـل مسـئله را از بقیه افـراد جـدا میکنـد، نگـرش مثبـت هنـگام رو بـه رو شـدن بـا مشـکل و تمایـل شـخصی بـرای قبـول مسـئولیت هنـگام گشـتن دنبـال راه حـل مشـکل اسـت.

فکـر کنیـد کـه مشـکلات در واقـع فرصتهـای پنهـان هسـتند، ایـن رویکـرد فرآینـد حل مسـئله را آسـان میکنـد.

مهارتهای نــــرم

تصمیمگیری

همه افراد نیاز دارند در موقعیتهای مختلف تصمیماتی بگیرند. تصمیم گیری مهمترین جنبه زندگی است – هم جنبه فردی هم حرفه ای- جـورج تـری(۱۹۹۳) میگوید:

تصمیم گیـری بـرای برنامهریزی، عمـل هدفمند و کنتـرل موضوعاتـی کـه در آینـده مـا نقـش دارنـد، ضروری هسـتند.

ویژگیهای تصمیم گیری:

- بـرای رسـیدن بـه اهـداف از قبـل تعییـن شـده، گرفتـه میشـوند.
- بـه چنـد گزینـه جایگزیـن کـه میتـوان از
   بیـن آنهـا انتخـاب کـرد، اشـاره دارنـد.
  - فرآیند تصمیم گیری بسیار یویا است.
  - تصمیمات بر اساس محیط گرفته میشوند.
- هنگامـــی کــه تصمیمـــی گرفتــه میشــود،
   موضـــوع در آنجـــا تمـــام نمیشـــوند،
   تصمیـــم گیـــری یـــک فرآینـــد در حــال
   پیشــرفت اســـت.
- تصمیمات با عجله گرفته نمیشوند،
   فرآیند آن منطقی و عقلانی است.

فرآیند تصمیم گیری:

- تصمیمـات برنامهریزی شـده: ایـن تصمیمات سـاختار بندی شـده و بـرای مشـکلات روزانه و کارهـای عادی اسـتفاده میشـوند.
- تصمیمات برنامهریــزی نشــده: ایــن نــوع تصمیمــات بــا موقعیتهــای نــا معمــول و غیــر منتظــره ســر و کار دارنــد و مشــکلاتی کــه بــه درســتی تعریــف نشــده انــد را هــدف گرفتــه انــد.
- تصمیمات لحظهای یا تحمیل شده: شامل موقعیتهایی میشوند که فرد باید فعالانه و قبل از اینکه در موقعیت اجبار قرار بگیرد، تصمیم بگیرد.
- تصمیم گیری در موقعیتهایی اطمینان بخش یا در موقعیتهای عدم اطمینان و ریسک
- تصمیمات فردی: تصمیمهای فردی بر اساس اهدف شخصی اتخاذ می گردند.
- تصمیمات فردی یا گروهی: هنگامی که با یک تیم کار میکنیم وفاداری به گروه باید بر علایق شخصی ارجح باشد.

علاوه بر موارد بالا فردی در پست مدیریتی

بایـد تصمیمـات زیـر را هـم بگیرد:

- تصمیمات سازمانی: ایان تصمیمات درباره برنامه ریازی یا تعییان خط مشی در ارتباط با فعالیتها و برنامههای متفاوت میباشد.
- تصمیمات استراتژیک: شامل پیاده سازی تصمیمات سازمانی میشود. مدیـر/ رهبـر بایـد تصمیـم بگیـرد کـه چـه کسـی در چـه چــزی و در چـه زمانـی درگیـر باشـد.

فرآيند

تصمیم گیـری در خلاء انجام نمیشـود. فرآیندی منظـم بـرای تصمیـم گیـری وجـود دارد. گریفیـت (۱۹۵۹) بیـان میکند" تصمیم گیری فرآیندی اسـت بـرای اینکـه فـرد بتواند به درسـتی قضـاوت کند و اختلافـات یـا تناقضـات را حـل کنـد " ایـن فرآینـد شـامل چند مرحله اسـت:

شناسایی، تعریف و محدود کردن مشکل

اولیـن قـدم در تصمیـم گیری پیدا کردن مشـکل اصلـی و تعریـف آن اسـت. دانش یک فرد نسـبت بـه جنبههای مختلف یک مشـکل تاثیر مسـتقیمی

بـر دیـد آنهـا بـه مسـاله دارد. بایـد راه حلهـای مختلـف مشـخص شـوند و بـه اهـداف بـرای پیدا کـردن راه حـل توجه شـود، هدف بایــد تعادلی بین نتایـج بلنـد مـدت و کوتـاه مدت برقـرار کند.

تحلیل، تشخیص و ارزیابی مشکل

قـدم بعـدی تحلیـل کـردن مشـکل و پیـدا کردن حقایق است. فردی که باید تصمیمات را بگیـرد از خـودش مییرسـد: مشـکل چـه معنایـی برای من دارد؟ چه معنایی برای خانواده یے سےزمان مےن دارد؟ میخواهے جے کاری برایـش انجـام دهـم؟ آیـا ایـن مشـکلی اسـت کے باید برای آن تصمیم بگیرم؟ از چے کسی باید راهنمایی بگیرم؟ و به چه کسی اطلاع بدهم؟ طبقه بندی مشکل باعث می شود که مشخص شود چه کسی باید تصمیم را بگیرد، ازچےہ کسی کمےک گرفتہ شود و پہ چہ کسانی اطلاع رسانی شود. ایس کار اطمینان حاصل میکنید کے تصمیم بے درستی گرفتے شود و تعییے میکنے کے هے کے س بایے چے کاری انجـام دھـد تــا تصمیــم را بــه اقدامــی مناســب تىدىل كنـد.

تعيين معيارها

فرد تصمیم گیرنده باید در چارچوب ارزشهای شخصی، فرهنگی و خانوادگی/ سازمانی عمل کند. به همین دلیل باید دنبال راه حلهایی بگردد که از نظر معیارهای اجتماعی قابل قبول باشد. گریفیت (۱۹۵۹) به درستی بیان میکند: "تصمیم گیری درباره معیارها و ارزشها باید قبل از تصمیم گیری اصلی انجام شود".

پیدا کردن راه حلهای جایگزین

فرآیند تصمیم گیری شامل در نظر گرفتن چند راه حل جایگزین میشود. آنها راههایی هستند که ما را وادار میسازد به فرضیههای اساسیمان نگاهی بیاندازیم، آنها را آزمایش کنیم و اعتبار آنها را بسنجیم. مشکل اصلی برای فرد این است که باید بین دو رویکرد "نگه داشتن سیستم عمل به همان شکلی که هست" یا "تغییر دادن آن به اندازه دلخواه و در جهت دلخواه" یکی را بت کاند. در واقع مرحله جستجوی راه حلها به میزان خلاق بودن فرد بستگی دارد. با اینکه راه حلهای جایگزین، انتخاب تصمیم درست را میشود تا تصمیمی

بگیریـم کـه با نگاهـی عمیق تر به مشـکل میشـد بـه غلـط بودنش پـی برد.

جمع آوري اطلاعات

برای جمع آوری اطلاعات فرد باید بپرسد:
به چه اطلاعاتی برای این مشکل به خصوص
نیاز دارم؟ او باید درباره اعتبار و قابل اتکا بودن
اطلاعات در دسترس خود تصمیم بگیرد. ممکن
است نتواند تمام اطلاعات مورد نیازش را پیدا
کند. تعداد زیادی از تصمیمات بر اساس دانش
ناکافی گرفته میشوند. این اتفاق هنگامی
میافتد که یا اطلاعات در دسترس نیستند
یا برای به دست آوردن آنها فرد باید زمان و
هزینه زیادی صرف کند. با این حال، اطلاعات
فرد بداند که اطلاعاتش کافی نیست. این
فرد بداند که اطلاعاتش کافی نیست. این
باعث میشود فرد به درستی میزان ریسک

انتخاب بهترین راه حل

قبـل از انتخـاب بهتریـن راه حـل از بیـن راه حلهـای متفاوت در دسـترس، فرد باید به شـرایط زیـر توجه داشـته باشـد: ریسک: فرد باید میزان ریسک تصمیمش را اندازی گیری کند. برای اینکه بتواند میزان خطرش را کاهش دهد، باید از عواقب تصمیم آگاه باشد.

صرفه جویی در میزان تلاش: تـلاش پایدار و دوری کـردن از تغییـرات متعـدد در برنامـه، تاثیـر زیـادی در انتخـاب تصمیـم مناسـب دارد.

زمانبندی: تعلیل زیباد یا عجلیه کردن مانیع گرفتن تصمیم درست و موثیر می شود. در حالی که تاخییر در عمل کیردن نتیجیهای نیدارد، عجله کیردن نییز می توانید آسیب زا باشید. هیر تصمیمی بایید در زمان مناسب گرفته شود. محدودیت منابع فیرد بایید محدودیت منابع در دسترسش را در نظیر بگییرد. می تیوان از در یکیرد ساده زییر هنگام انتخاب بیین

گزینههای مختلف، استفاده کرد:

تجربه: تجربه تاثیر زیادی بر فرآیند تصمیم گیری دارد. با این حال اتکا بر تجربیات گذشته به عنوان راهنمایی برای آینده میتواند بعضی وقتها خطرناک باشد. درسهای آموخته شده ممکن است برای مشکلات جدید

مناسب نباشد. در واقع تصمیمات خوب باید با رویدادهای آینده بررسی شوند، در حالی که تجربیات متعلق به گذشته هستند. با این حال، اگر ما تجربیات را با دقت ارزیابی کنیم و دلیل اصلی موفقیت یا شکستمان را متوجه شویم، تجربیات میتواند ابزاری قوی برای تحلیل تصمیمات باشد.

آزماییش گردن: یک راه آسان این است که یکی از راه حلهای موجود را امتحان کنیم، اما به احتمال زیاد ایان کار گران تمام میشود. با ایان وجود، تصمیمات زیادی وجود دارد که نمیتوانند گرفته شوند مگر اینکه بهترین راه حل با آزمایش کردن مشخص شود.

تحقیق و تحلیل: در ایس رویکرد فرد باید اول مشکل را بفهمد، و به دنبال رابطه بیس متغیرها و اصول ثابت باشد. این نیوع تحلیل میتوانید از آزمایش راه حلهای موجود ارزانتر تمام شود.

تبدیل کردن تصمیم به اقدامی مفید

هـر تصمیمـی بایـد در عمـل موثـر باشـد. یـک تصمیـم هیـچ ارزشـی نـدارد اگـر بـر اسـاس آن عملـی انجام نشـود. علاوه بـر این نبایــد به صورت تصادفـی از یـک تصمیـم اسـتفاده کـرد، بایــد بـا روشـی سـاختارمند و بر اسـاس برنامه انجام شـود. شکل زیر فرآیند تصمیمگیری را نشان میدهد.

مهارتهای نــــرم

مكاتبات استخدامی

مقدمه

انجام مکاتبه برای استخدام یکی از مهمترین جنبههای زندگی است. اگرچه نقش آن در اولیان استخدام شغلی بسیار چشمگیر است اما در مراحل تغییر شغل نیز به همان اندازه اهمیت دارد.

تهیه رزومه

نوشتن یک رزومه در اینکه کارفرما تصویر مثبتی از شما داشته باشد، بسیار تاثیرگذار است، رزومه اولین قدم برای معرفی شماست، نشان میدهد که چه کسی هستید و چه کاری برای سازمانی که قصد استخدام شما را دارد میتوانید انجام دهید.

محتواي رزومه

- □نام و جزئیات تماس □تحصیلات
  - □مهارتها
    - علاقمندها
      - ⊒عکس

چگونه یک رزومه بنویسید؟

گرامـر: نبایــد رزومــه اشــتباه گرامری و غلــط املایی داشــته باشــد. جمــلات کامــل فقــط در مواقع ضروری اســتفاده شــود.

طرحبندی: جذابترین مهارتها باید در بالای رزومه درج شوند. آموزش و تجربه باید از جدید ترین شروع شود و موارد قدیمی تر به ترتیب زمانی درج شود.

ظاهر متن: باید با دقت و بدون نقص نوشته شود. از سایز فونت ۱۲ یا کمتر استفاده کنید. عناوین و زیرعنوانها باید پر رنگ باشند. از فونتهای کاری جذاب مانند Times New فونتهای کاری جذاب مانند Roman or Ariel بوینت بیشتر استفاده کنید تا شماره.

سبک: سبک منحصر بفردی وجود ندارد، اما رزومه مبتنی بر مهارت (که درست بعد از نامتان در بالای رزومه درج شود) برای استخدام کننده بسیار جذاب است و به آنها این امکان را میدهد که بر کار شما تمرکز کنند. در دنیای کسب و کار امروزی یک کارفرمای احتمالی شما را برای کارهایی که در گذشته انجام داده اید استخدام نمیکند بلکه به دلیل

مهارتهای فعلی تان استخدامتان میکند. اندازه: طول رزومه ترجیحا نباید بیشتر از دو صفحه باشد.

نمونه رزومه:

نام و جزئییات تماس

عکس

اهداف شغلى

(خلاصه بنویسید حداکثر ۲۰۰ کلمه)

مهارتها و تواناییهای کلیدی

(در ایــن قســمت بایــد تواناییهــای حرفــهای کــه فکــر میکنیــد بــرای پســتی کــه بــرای آن درخواســت اســتخدام داده ایــد مناســب اســت، را بنویســید)

مهارتهای فردی

(در اینجــا تواناییهــای فــردی کــه بیشــترین ارتبــاط را بــا پســت ســازمانی مــورد تقاضــا دارد را بنویســید).

سابقه شغلی

عناوین شغلی، نام کارفرماها ، تاریخ و شرح وظایف و ...

(جزئیـات کارهـای تـان را ارائـه کنیـد، تـلاش کنید تا حـد امکان مـوارد مرتبـط بـا شـغلی کـه بـرای آن درخواسـت داده ایـد را ذکـر کنید.)

تحصيلات دانشگاهي

(مـدرک تحصیلـی ، رتبـه، تاریـخ شـرع دوره و نـام دانشـگاه و تاریـخ فـارغ التحصیلـی)

اطلاعات فردي

تاریخ تولد، محل اقامت، پاسورت و غیره

معرف

نام؛ شغل، تلفن و ایمیل

تهیه یک نامه همراه (ضمیمه رزومه می شود)

اکثریت سازمانها از شما میخواهند که یک نامه، همراه با رزومه خودتان ارسال کنید (حتی اگر از شما خواسته نشود شما آن را تهیه و ارسال نمایید). در این صورت نامه شما باید موارد زیر را پوشش دهد:

- عنوان سازمان استخدام کننده
  - نام و آدرس سازمان
- در نامه به آگهی استخدام اشاره شود.
- مهارت هایتان، مدارک تحصیلی، تواناییهای فنی و مهارتهای نرم (تنها چند جمله برای توصیف آنها استفاده شود)
- حتما اشاره کنید که رزومه شما به پیوست ارسال میشود.

نمونــه نامــه همــراه بــا رزومــه در پاســخ بــه یــک آگهــی اســتخدام

شرکت کامپیوتری کاتوود لندن، بریتانیا

استخدام یک مدیر بازاریابی

- 🗖 آیا فارغ التحصیل رشته های مدیریت هستید؟
  - 🗖 آیا کار با مردم را دوست دارید؟
  - 🗖 آیا می توانید به دو زبان صحبت کنید؟
  - 🗖 آیا می توانید از کامپیوتر استفاده کنید؟
    - □ آیا لندن را به خوبی میشناسید؟

در این صورت لطفا به :

خانم جوليا اندرسون

مدیر منابع انسانی

شركت كامييوتري كاتوود

خيابا كالج ٢٠، لندن

به ایمیل: ....

یے ایمےل uk.co.cottonwoods@juliea تمےاس بگیریــد

نمونه نامه همراه

خیابان اکسفورد ۵ لندن ۱۵ جولای ۲۰۱۷

> خانم جولیا اندرسون مدیر منابع انسانی شرکت کامپیوتری کاتوود خیابان کالج ۲۰ لندن سرکار خانم آندرسون موضوع: مدیر بازاریابی

با توجه به آگهی شما برای پست مدیر بازاریابی مایلم برای ارائه خدمت در این پست درخواست بدهم.

من ۲۶ ساله هستم و در شهر اکسفورد زندگی می کنم و به عنوان مدیر بازاریابی در یک سازمان کوچک کار می کنم. من از کار کردن با مردم لذت می برم و می توانم به دو زبان فرانسه و اسپانیایی صحبت کنم. همچنین می توانم از کامیپوتر به خوبی استفده کنم.

مـن در لنـدن بـه دنيا آمـده ام و آن را بـه خوبی می شناسم.

> مشتاق دریافت پاسخ شما هستم با احترام ربکا دیوید پیوست رزومه

مصاحبه

آمادگی قبل از مصاحبه

قبـل از مصاحبـه باید خودتـان را بـرای آن آماده کنید .

تحقیق درباره سازمانی که در نظر دارید در آنجا استخدام شوید: با صحبت با دوستانتان که سازمان مذکور را میشناسند و جستجو در اینترنت سازمان را بشناسید.، به دنبال اطلاعات زیر باشید:

- اندازه سازمان
- موضــوع کاری ســازمان؛ تولیــد، توزیــع، بازریابــی، ارائــه خدمــت و ...
  - تعداد تقریبی کارکنان
    - حقوق و سایر مزایا
      - آدرس
- میـزان جابجایـی کارکنـان و تعـدادی کـه از سـازمان خـارج میشـوند
  - شهرت آن در بازار
  - زمینه پیشرفت شغلی در آن

آماده شدن برای مصاحبه: بعضی سازمانها مجموعهای ازآزمونها به عنوان بخشی از

فراینـد اسـتخدام ماننـد؛ آزمـون کتبـی، بحـث گروهـی، ارائـه، مصاحبـه حضـوری، آزمـون اسـتعداد یابـی و غیـره دارند. اطمینـان حاصل کنیـد کـه کلیـه فراینـد را میدانید و بر اسـاس آن خودتـان را آمـاده کـرده ایـد.

مهارتهای مصاحبه:

بحث گروهی: گاهی شما مجبورید که در فرایند بحث گروهی شرکت کنید و نکاتی که باید مدنظر قرار دهید به شرح زیر است:

- سعی کنید هدایت بحث را با شروع کردن آن
   بر عهده بگیرید، این کار تاثیرگذار خواهد بود.
  - زیاد و طولانی صحبت نکنید.
- صحبت دیگران را قطع نکنید، برای یک لحظه
   مناسب منتظر بمانید تا به بحث ورود کنید.
- در مـورد عقیده و نظراتتان یک دنده نباشـید،
   راهی برای سـازش پیدا کنید.
  - صدایتان را بلند نکنید، معمولی حرف بزنید.
- زبان بدن شـما حتـی اگر نقطه نظـرات طرف
   مقابـل را دوسـت نداریـد مثبـت باشـد، زبان
   بـدن منفـی (پوزخنـد، ابـرو بـالا انداختـن)
   تصویـر مناسـبی از شـما نشـان نمیدهد.

مصاحبه حضوری: مهمترین بخش یک فرایند استخدام است، معمولا زمانی است که فقط یک قدم با استخدام فاصله دارید، و باید کاملا برای آن آماده باشید. بعضی نکات در زیر آمده است:

- رسمی باشید؛ لباس مناسب بپوشید، پاکیـزه و مرتـب بـودن بسـیار مهـم اسـت و اولیـن تاثیـر را دربـاره شـما بـر طـرف مقابل میگـذارد.
- خـود را مطمئـن و بـا اعتماد به نفس نشـان دهیـد، حتـی اگر اضطـراب دارید.
- به مصاحبه کنندگان به شکلی مناسب سلام کنید و تنها زمانی بنشنید که از شما خواسته شود. ممکن است کیف یا یک فایل از سوابقتان همراهتان باشد، آنها را روی میز مصاحبه نگذارید، بهتر است آن را روی کف اتاق جلوی یایههای صندلی تان بگذارید.
- یک کپی اضافه همراه با اصل مدارک از مدرک تحصیلی و رزومه تان را با خو داشته باشید. ممکن است از شما خواسته شود اصل آن را نشان دهید و کپی را به آنها تحویل دهید. تعدادی عکس پاسپورتی همراه داشته باشید که اگر از شما خواسته شود ارائه دهید.

- اشتیاقتان را نشان دهید.
- به خوبی ارتباط برقرار کنید.
- ثابت کنید توانایی حل مسئله خوبی دارید.
  - نشان دهید مدیر خوبی هستید .
- نشان دهید که در برابر تغییرات سازگار هستید.
- به پرسشها با اعتماد به نفس پاسخ دهید، طول پاسخهای شما باید متوسط باشد. نه خیلی کوتاه و نه خیلی بلند.
- پاسخها را تقلید و از جایی دگیر کپی نکنید،
   فقط حقایق را بگویید.
- مثبت اندیش باشید، پرسشهای سخت را میتوانید با دیپلماسی و سیاست پاسخ دهید.
- هرگز از مدیر قبلی تان یا سازمان قبلی تان بد نگویید، اینکار تصویر بدی از شما میسازد.
- پرسشهای مرتبط را بپرسید ولی هرگز در باره حقوق و یا ساعات کاری سوال نکنید، به جای آن سعی کنید اطلاعاتی درباره شغل مورد نظرتان کسب کنید.
- اگر بلافاصله به شما در حین مصاحبه یا بلافاصله بعد از آن شغل پیشنهاد شد فورا آن را رد نکنید یا نپذیرید، با سیاست بگویید که شما نیاز دارید در باره آن فکر کنید و در مدت

- کوتاهی به پیشنهاد آنها پاسخ خواهید داد (در مدت ۲ تا ۳ روز یا یک هفته) .
- فراموش نکنید که از مصاحبه کنندگان قبل از ترک اتاق تشکر کنید.

مهارتهای نــــرم

آداب معاشرت در محل کار

رعایت آداب معاشرت مناسب در محل کار بسیار مهم است. زیرا بر ارتباطتان با همکاران و مراجعان تاثیر دارد. بعضی وقتها باعث به وجود آمدن سوءتفاهم میشویم و حتی ممکن است تصویر بدی از خودمان ایجاد کنیم، رفتار حرفهای در محل کار تاثیر به خصوصی بر تامین آرامش ذهنیمان و رویکرد حرفهای به کار دارد.

مقدمه

هنگامــی کــه افــراد را بــرای بــار اول در محــل کار ملاقــات میکنیــم، بایــد حواســمان بــه مــوارد زیــر باشــد:

قدرت معرفی کردن: ما باید خودمان را به شکلی کوتاه ولی با روشی مناسب معرفی کنیم، این معرفی باید بر محور کار تمرکز داشته باشد.

دست دادن با دیگران باید قاطعانه باشد-نه زیاد محکم و نه زیاد آرام. تبادل کارت ویزیت: هنگام تبادل کارت ویزیتتان باید آن را با هر دو دست بگیرید و به فرد مقایل بدهید نه با یک دست.

آداب معاشرت جلسات

نـکات زیــر را بایــد هنگام حضـور یافتــن در یک جلسـه رعایــت کنید:

- سر وقت حضور یابید.
- با خود دفتر و خودکار برای یادداشت
   داشته باشید.
- فایلهای مربوط به دستور جلسه را آماده داشته باشید.
  - نکته برداری کنید.
    - هشیار باشید.
  - با اعتماد به نفس به سوالات یاسخ دهید.
    - سوالات مرتبط با موضوع بپرسید.
- نقطه نظرات خود را بیان کنید اما آماده
   باشید تا درباره آن بحث کنید و ایدههای
   دیگران را بیذیرید.
  - طولانی صحبت نکنید.
  - صحبت دیگران را قطع نکنید.
  - حواستان به زبان بدنتان باشد.

رفتار در محل کار

رفتار با همکاران ارشد: رسمی و مودب باشید. **آداب معاشرت با خانمها:** حسن نیت خود را در

تمام زمینهها نشان دهید.

تعهد به قوانین سازمان: تمام قوانین سازمان را از جمله قوانین لباس پوشیدن، زمان استراحت، روند خروج از سازمان و غیره را رعایت کنید. انضباط: مقررات و قواعد اساسی انضباط...ی را رعایت کنید مانند؛ زمانبندی، روش مناسب گزارش دهی، کانالهای ارتباطی، پروتکلها و ...

آداب شخصی

شما باید به موارد زیر بیشترین توجه را کنید:

- بهداشت شخصی
  - آراستگی
- آداب غذا خوردن

استفاده از منابع و خدمات اداری

- از منابع سازمان برای کار اداری استفاده کنید نه کار شخصی.
  - وسایل سازمان را با خود به منزل نبرید.
- از اینترنت سازمان برای کارهای شخصی مگر
   در مواقع ضروری استفاده نکنید.

آداب سفر

اگــر بــه ســفر کاری میرویــد مــوارد زیــر را به یاد داشــته باشید:

- از پولی که در اختیارتان قرار میگیرد فقط برای هزینههایی که برایتان مجاز است استفاده کنید.
- هزینه هایتان را ثبت کنید و تمام رسیدها و مـدارک را نگه دارید.
- اگـر بـا همکارانتـان سـفر میکنیـد دربـاره سـهیم کـردن یـا سـهیم نکـردن یکدیگـر در هزینههـای اقامت یا سـایر هزینههـا و غیره، واضـح و صریـح باشـید.

